
VÄRMLANDS ANOR

2010:1

Mars 2010

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 27

Värmlands läns Hushållningssällskaps hundraårsutställning 1903

I seklets början fanns ännu stora öppna ytor i stadsdelen Klara i Karlstad. Därför kunde de två stora utställningshallarna förläggas till var sin sida av Våxnäsparken. Industrihallen med sina 4 700 m² var förlagd till Malmtorget medan Lantbruksutställningen var inrymd i sällskapets nya stallar på andra sidan parken.

Se sidan 15 för en kort presentation av Hushållningssällskapets arkiv.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047

Upplaga 1400 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare
Bengt Nordstrand, Karlstad

Redaktör
Åke Hörnqvist, Lagmansvägen 10, 663 41 Hammarö
Tel 054-52 54 43 ake.hornqvist@hammaro.st

Layout
Olle Andersson, Karlstad

Tryck
Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress
c/o Bengt Nordstrand, Herrgårdsgatan 12, 652 24 Karlstad

Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor
Kontakta Jens-Åke Nilsson: jenske.nilsson@telia.com

Medlemsavgift
Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2009) till svenskt postgiro 46 96 60-5.
Medlemmar i Norge betalar 140 norska kronor + porto 50 norska kronor till norskt postgiro 7877.08.16652

Hemsida
www.genealogi.se/varmland

Föreningens styrelse

Ordförande Bengt Nordstrand,
Herrgårdsgatan 12, 652 24 Karlstad. Tel. 054-18 99 61

Vice ordförande Hans Olsson,
Virvelgatan 77, 667 32 Forshaga. Tel. 054-87 29 93

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsg. 25, 661 40 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Jens-Åke Nilsson,
Strandvägen 13D, 652 17 Karlstad. Tel. 054-56 47 83

Program Anneli Johannesson,
Snoavägen 4, 663 34 Hammarö. Tel. 054-52 13 86

Ledamot Gunilla Klarqvist,
Radhusgatan 1, 664 40 Slottsbron. Tel. 0555-301 07

Ledamot Gunnar Allenmark,
Hälltorpsvägen 25, 663 34 Hammarö. Tel. 054-51 91 28

Ledamot Per Magnusson,
Strålberga Väststuga, 671 92 Arvika. Tel. 0570-33 002

Ledamot Anne-Marie Monsén Olsson,
Södra Klaragatan 8, 653 40 Karlstad. Tel. 054-21 35 30

INNEHÅLL

- 3 **Fattighet och utsatthet**
Torbjörn Engdahl
- 6 **Att hitta ögonvittnen**
Anneli Johannesson
- 10 **Några personer i 1600-talets Filipstad**
Anita Carlstedt
- 12 **Mysteriet Karin Richardsdotter**
- 13 **Efterlysningen gav resultat**
Forskarsalen
- 14 **Släktforskargrupperna**
- 15 **Värmlands läns Hushållningssällskap**
Åsa Vålvik
- 16 **Träff för daglediga**
- 17 **Kallelse till årsmöte**
Verksamhetsberättelse 2009
- 21 **Ordförande har ordet**
- 22 **Föreningens våraktiviteter**
- 23 **Namn åt de döda**
- 24 **Anor sökes**
Antavla 152
- 26 **Ur andra medlemsblad**
Antavla 153

Redaktörens ruta

När jag bläddrar i det här numret, är ett av huvudintrycken: tänk vad många aktiviteter som pågår i vår förening. Numera är det inte bara i Karlstad det händer saker.

I Arvika, Kristinehamn och Säffle har det etablerats grupper med en mer eller mindre regelbunden mötesverksamhet. Och tillströmningen verkar till och med ha överraskat arrangörerna.

En annan positiv – men en aning problematisk – effekt av det ökade intresset för släktforskning, är den kraftigt ökade efterfrågan på grundkurser. Här har vi en flaskhals. Vi har alldeles för få kursledare.

Är det någon som känner för detta och är villig att åta sig en kurs så medverkar vi till utbildning för studiecirkeledare. Kontakta vår ordförande!

Manusstopp för 2010:2 är 5 maj

Fattigdom och utsatthet

Av Torbjörn Engdahl

Det här är en berättelse om tre generationer kvinnor, mor, dotter och dotterdotter, hämtade från min släktbakgrund i västra Värmland. Men för att ge relief åt vad som följer behöver jag börja med en man. Läsaren kommer att förstå varför.

Under min uppväxt hörde jag då och då korta men respektfulla kommentarer om min farmors far. Han hette **Nils Nilsson** och dog 95 år gammal många år innan jag föddes. Min farmor har jag bara ett diffust minne av, eftersom jag var en mycket liten gosse när hon gick bort.

Hennes far föddes 1833 i ett torparhem utanför Arvika, som den yngste av fyra bröder. Innan han fyllt ett år dog fadern, och modern stod ensam med fyra unga söner. Den äldste var tio år. I hfl har prästen skrivit "utfattigt hus". Liknande uttryck skulle förekomma flera gånger de närmaste åren. En av bröderna dog fö två år efter fadern, sju år gammal, av "feber".

Från denna bottenlösa fattigdom arbetar sig Nils fram till en tryggad tillvaro. Han blir raskt tomtägare i köpingen, dit han flyttar 1861, och vinner anseende och förtroende. År 1882 väljs han in i köpingens kommunalfullmäktigeförsamling. I slutet av 1800-talet samlar man in pengar till ett kyrkobygge. Fattigpojken från ett utfattigt hus finns med bland givarna. Han slutar sitt långa liv som en välbärgad man.

Men förutom av sin egen duglighet fick han hjälp av ett mirakel. I mitten av 1850-talet är han dräng på en gård i Rackstad. Mitt under längdens löptid har prästen ovanför "drängen NN" klämt in "postillionen". Jag har diskuterat honom med två kunniga posthistoriker. De menar att denne faderlöse dräng måste ha haft både

förnämliga egenskaper och tungviktiga gynnare som rekommenderat honom. Att vara postiljon, med säker inkomst, uniform, åtskillig status m m var den gången mycket attraktivt för t ex söner till hantverkare och lägre tjänstemän i köpingen. Men han fick tjänsten. Sannolikt förändrade detta hela hans liv.

Postiljon Nils Nilsson

Tillbaka till 1834, när hans mor, **Cajsa Jonasdotter**, står ensam med fyra småpojkar. Denna kvinna, som senare visar en oerhörd styrka, var "oäkta född" 1797, och hade redan från börjat levt ett ytterst fattigt och utsatt liv.

Så upptäcker jag att hennes mor, **Anna Persdotter**, kommit till världen under samma omständigheter och fick ett hårt och sorgligt liv.

Hennes mor, Cajsas mormor, **Inge-**

borg Larsdotter, föddes sannolikt "äkta" men visar i övrigt samma mönster som sin dotter.

Det är om dessa tre kvinnoöden, inflätade i varandra, jag vill berätta.

Ingeborg föds antagligen 1745. Och 1770 föder hon i Glava sin "oäkta" dotter Anna. På sedvanligt vis ledde händelsen till tingsförhandling (Gillbergs härads höstting 1770). Både språkligt och innehållsmässigt förtjänar textens första parti att citeras:

Kronolänsman wälachtade Anders Atterberg hade till detta ting låtit inkalla drängen Per Göransson i Berga samt ogifta qwinspersonen Ingeborg Larsdotter i Hönacka för de med hwarannan plägat kiöttsligit umgänge hwar(före?) påstår laga plikt. - Kronolänsmannen såwål som de anklagade förekommo och tillstodo swarandena at de kiöttsligen kjendt hwarannan medan de bägge woro i tjenst i hemmanet Berga, och hwaraf Ingeborg Larsdotter blifwit rådd med ett af henne framfödt oäkta barn, hwarandes detta häfdande under ägtenskaplöfte skjedt, äfwen som swarandena tillkjännagåfwo at de om barnafödan på det sätt öwverenskommit att Per Göransson årligen betalar sex dahler smt.

(Hävda = lägga, göra med barn; påstår laga plikt = ung. man yrkar på dom för ...

blifwit rådd med = gjorts havande med ; barnafödan = underhållet)

Så långt allt väl, alltså. Men PG :s

morfar var en betydande man i trakten, nämndeman och en period riksdagsman, och säkert välbärgad. Det är väl inte omöjligt att PG verkligen velat ha den jämngamla Ingeborg, som dock knappast var socialt acceptabel för hans släkt. Han var vid tillfället dräng i sin morfars hus, där IL var piga.

På sedvanligt sätt dömdes de givetvis till böter: "... erlægge han fyra och hon tvåanne dahlér, alt smt".

Det finns inga längder för Glava före 1779, varför IL:s liv under en period inte går att belysa. När hon dyker upp kallas hon flera gånger gånger "änkan", men hennes gifta period vilar i dunkel. Det finns ett par trådar som dock inte ger något säkert svar. Säkert är däremot att hon får ett fattigt och eländigt liv.

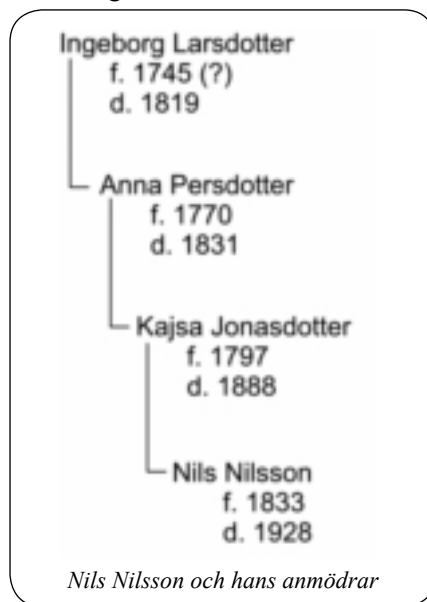
Man kan misstänka att IL under en del av tiden 1770-1779 flyttat omkring på samma sätt som senare hfl avslöjar. Hon kallas de närmaste decennierna "inhysesjon, torparepiga, änka, inhyses änka" och från ca 1810 "rotehjon". Från 1794 har hon minst sex olika adresser i Glava och Älgå socknar. På flera ställen bor hon i omgångar, vilket var rotehjonens lott.

Runt 1800 bor hon tillsammans med sin dotter och dotterdotter i Kärnebacka i Glava, finns sedan i Grinsbol, Älgå, och på Björkenäs i samma socken. Dottern Anna är då på annat håll och IL har hand om dd Cajsa. De flyttar 1804 till ny adress i Älgå. 1807 bor hon och Cajsa på ännu ett ställe i socknen, Fröbolstorp

År 1819 slutar IL sitt liv som rotehjon i Älgå. Dödsorsaken är "utsot" (diarré). Hennes ålder anges till 65 år, men hon var snarare 74 (det finns olika och felaktiga födelseår i hfl). Hur som helst måste hon ha haft ett tungt och otryggt liv.

IL:s dotter **Anna** har antagligen bott tillsammans med sin mor under större delen av de oåtkomliga åren före 1779. Och någonstans träffade hon

sedan drängen **Jonas Persson** från Skofterud i Stavnäs sn. Resultatet blev **Cajsa Jonasdotter**, min farmors farmor, som föddes 1797. Saken behandlades vid Gillbergs härads vinterting 1798.

Fadern JP är lite purken, och påpekar att han tydligt och klart erkänt faderskapet "som jag för ingen gång nekat", men framhåller att det som hänt skett "utan någon lovan till ägtenskap".

Det visar sig redan finnas ett dokument, bestyrkt av två vittnen, ett av dem nämndeman, där JP erkänner faderskapet: "...varför jag med henne är överenskommen att giva henne för ett och allt 16 Rd smt och 32 skilling specie".

Och i dokumentet intygar Anna att hon ingått detta avtal:

... varmed jag Anna Persdotter finner mig vara nöjd och lovar Jonas Persson å mina vägnar frikänd från något tilltal av mig vidare, som skjedde i Häljebol den 29 mars 1798

Jonas Persson i Skofterud och Anna Persdotter på Kärnebacka Till vittnen Nils Svensson i Häljebol och nämndemannen Anders Jonsson i Karsbol

Men böter skall utdömas och rätten är bister "...då det blivit upplyst att förevarande personer för slikt brott förr varit lagförde". Utifrån detta faktum bestämmer man deras böter, hennes hälften av hans. De skall dessutom ge en specificerad gåva till Glava sockenkyrka och "bägge undergå en söndag hemligt skriftemål ...".

Att följa Anna Persdotter genom livet är inte enkelt. Hon flyttar från Glava till Älgå 1799, medan lilla Cajsa stannar hos sin mormor, IL. Anna bor på Grinsbol för att senare flytta till "nedre Elgå". Där arbetar hon tydligen i hushållet hos bruksinspektoren Carl Freudenthal, som vi möter igen.

Men efter ett par år flyttar AP till Köla, där man finner henne dels vid bruket, Adolfsfors, och dels vid prästgården. Förmodligen flera år tidigare har hon i Älgå gjort bekantskap med bruksinspektoren Petter Lindstedt. 1807 är hon tillbaka i Älgå, vars födelsebok tre år senare kortfattat berättar:

Stina oägta. Modrens ålder 40. Fadren angifven vara Insp: P. Lindstedt och modren Anna Persdotter, piga på Elgå.

Året är 1810. Jag har inte lyckats finna något tingsprotokoll ang. denna födsel. Antingen har praxis börjat uppmjukas eller också har penningen talat. PL tillhörde en känd släkt, med intressen både i bruksnäring och lantbruk. Han flyttar fö två år senare ner till Tveta socken och gården Önaholm, där han 1826 gifte sig med Andreetta Lignell, syster till den kände Dalslands-skildraren Anders Lignell. Hon dör i barnsönd tre månader efter bröllopet.

Vid 40 års ålder har Anna alltså ingen fast boplats och ingen trygg försörjning - men två döttrar, en nyfödd och en 13-åring, som dessbättre börjar stå på egna ben. Mera om hennes liv strax.

Anna flackar hela livet mellan olika adresser i Glava och Älgå. Ibland är hon ensam, ibland har hon en dotter, ibland båda, med sig. Åren går och i en av de sista noteringarna meddelas att hon "njuter fattigmedel". Hon avlider 1831 som rotehjon. Hennes död finns angiven i hfl men saknas i dödboken, oklart varför. Möjligen är det en avspeglning av hennes sociala obetydlighet men kan givetvis även vara ett rent förbiseende.

Hon blev 61 år. När hon dog hade Cajsa varit gift i åtta år och fått tre söner (och hennes man levde fortfarande). Man undrar om Anna hade kontakt med dotter och barnbarn, eller om omständigheter på ömse håll gjort henne helt ensam. När hennes yngsta barnbarn, min farmors far, avled 1928 var min far och fyra av hans fem bröder sedan länge vuxna. En gnutta intresse då hade kunnat avsätta värdefulla berättelser från en bra bit ner i 1700-talet. Och från sitt eget liv hade postiljonen kunnat berätta mycket, exempelvis om den tid när körde han postdilgens i västra Värmland.

Varje släktforskare känner igen reflexionen. Den är alltid lika meningslös och ändå gör man den gång på gång.

Stina, som 1825 blir 15 år, är då piga hos den avlidne Carl Freudenthals änka. Hon hinner med ytterligare en adress i socknen innan hon 1830, 20 år gammal, gifter sig med den tio år äldre spiksmiden Nils Björk. Därmed får hennes liv en annan stadga, om än inte när det gäller bostadsort. Familjen flyttar 5-6 gånger på 12 år, varför barn födda 1833 - 1843 alla föds vid olika bruk. Jag vet åtskilligt om hennes liv som dock inte får plats här.

Så till **Cajsa Jonasdatter**, min farmors farmor. Idag talar man om "maskrosbarn", och den termen dyker upp när jag studerar Cajsas bakgrund. Att redogöra för hela hennes uppväxt går inte här, men ett utsnitt

belyser villkoren. Hon föddes 1797 i Hönacka, Glava. Ett par år senare flyttar hon från Kärnebacka i Glava till Grinsbol i Älgå, vidare till två ytterligare adresser i socknen, 1802 och 1804. När hon är sju år har hon bott på minst fyra olika ställen och så fortsätter hennes barndom.

Cirka 13 år gammal lämnar hon sin mor och mormor och börjar tjäna piga hos bruksinspektorn Carl Freudenthal, Övre Sälboda i Gunnarskog.

Hon följer med när familjen flyttar till Arvika och senare till Älgå, vilket väl innebär att hon var uppskattad. Senare arbetar hon en period hos majoren Kolthoff i Älgå, för att slutligen återfinnas bland tjänstefolket på Arvika prästgård. Där kan man också hitta torparsonen Nils Elofsson från socknen. När de 1823 gifter sig preciseras Cajsas ställning till "Kammar Piga vid Arvika Prästgård". Åren i välsituerade familjer hade tydligen gjort henne lämpad för personlig service åt prästfamiljen. Men det hon senare skulle få mest användning för var den seghet och styrka hon måste ha ägt.

Nils är torpare i fjärde generationen och släkten har hela tiden hållit sig i samma område, med ett antal torp "under prestegården". På tio år föder Cajsa fyra söner. Men 1834, när den yngste, min farmors far, ännu inte fyllt ett år, dör fadern i vattusot (som kan beteckna ett antal olika tillstånd). Katastrofen är total för Cajsa, och prästen skriver både nu och senare om "utfattigt hus". Två år senare dör en av sönerna av "feber". Sonen Olle försvinner gåtfullt ur böckerna i mitten av 1850-talet.

Cajsa och pojarna flyttar runt mellan olika adresser, och mycket snart börjar de äldsta att "tjäna lilldräng". Det som så småningom ger Cajsa en tryggare tillvaro och en fast bostad är att äldste sonen, Magnus, relativt snart får sitt eget torp (blir senare arrendator) och kan hysa sin mor. Han och hans hustru får en dotter, som

avlider i 8-9-årsåldern. Inga flera barn föds (även en fosterson dör) och Magnus har plats för sin mor. Men även i denna tryggare tillvaro fortsätter en och annan präst att skriva "utfattig" bredvid hennes namn.

Så vitt jag kunnat se bor hon aldrig hos sin yngste son. Arvika köping var förvisso inte någon metropol, men ändå var nog den allmänna miljön där rätt annorlunda än vad hon var van vid. Och denne son hade andra möjligheter att hjälpa till.

Man vill gärna tro att Cajsas liv från 50-årsåldern och framåt var relativt bekymmersfritt, även om hon ingenting ägde. Hon fick ett långt liv, 90 år. Sonen Magnus blev lika gammal och Nils alltså 95 år. Han lär mer än en gång ha sagt om sin dotter: "Det är synd om Emma som ska bli så gammal!" Men denna spådom slog inte in. Min farmor var 72 när hon gick bort. Hennes mor hade blivit 86.

De sista nio åren av sitt liv levde han alltså hos sin dotter. Det berättas i släkten (min fars yngste bror levde ända till 1988) hur den gamle postiljonen på 20-talet ofta suckade när han hämtade ut sin pension: "Det är alldeles för mycket!" Han mindes en tid när många hade alldeles för lite. För att inte säga ingenting.

Och om sådant visste han det mesta.

Dödsfall

Nils Nilsson. Stadens antagligen äldste invånare förre postiljonen Nils Nilsson avled på onsdagen i sitt hem härstades i en ålder av över 95 år.

Född den 19/7 1835 hitflyttade han från Arvika 1919 och bodde hos sin måg pastor Adolf Engdahl. Nilsson var en gammal trojänare vid posten. I yngre dagar körde han postdilgens i norra Värmland och kunde berätta åtskilligt från denna strävsamma tid. Han behöll in i det sista sin spänstiga vigör, vistades dagligen uppe och följde med stort intresse dagshändelserna.

En verklig hedersman av den gamla stamma har med honom gått ur tiden, en kärnkarl och en pliktuppfyllets man.
Vile han i frid !

Att hitta ögonvittnen

Släktforska i litteraturen

Av Anneli Johannesson

De flesta som släktforskar tror nog att det mest är i kyrkböcker och andra arkivhandlingar man kan hitta sin släkt. Men tvärt emot vad man kan tro så kan man med lite tur hitta en hel del information i vanliga böcker - även om man inte kommer från en känd släkt.

Har man präster i släkten finns herdaminnet, och även för många andra yrkeskategorier finns det personbeskrivningar. En väg att gå är att läsa vad som skrivits i hembygdsböcker och liknande och då är t ex Värmlandsrummet på Karlstads stadsbibliotek en guldgruva.

Man kan hitta information om både personer och platser i t ex resedagböcker och olika typer av dokumentärskildringar. Ett sätt att hitta dessa är att nysta sig fram genom litteraturhänvisningar och källförteckningar.

Ett problem är att det ibland kan vara svårt att identifiera att det är rätt person man hittar eftersom namn och andra uppgifter kan vara ofullständiga.

Jag ger här några exempel på vad jag hittat. Först en hel rad personer från samma släktgren som dyker upp i olika böcker.

TIO PERSONER FRÅN SAMMA SLÄKTGREN!

Schröder, Gustaf Minnen från skogarna, 1850

Min mmmff **Jan Lagerqvist** (1795-1870), Präst-Jan, och hans söner Halvard och **Olof Jansson**, Präst-Jan-Ola (min mmmf), finns med i en rad jaktberättelser av Gustaf Schröder. Bland annat i "Minnen från skogarna" (sid 101 - 102):

"... Då jag i mina minnen ofta kommer att omtala Präst-Jan, vill jag här nämna honom omständligare. Jag gjorde hans bekantskap år 1850, då han var ungefär sextio år. Han var liten och mager, men hade rykte att vara bra skogskarl. Han ägde två fullväxta söner, Halvar och Ola. Torpet som han bebodde ägde han själv och hade till största delen brutit det ur bergmarken.

Dessa karlar kände vidsträckta marker, och gubben hade kännedom om en hel hop gamla björniden, grävsvins- och rävljor. Det var klart, att jag genast vid min ankomst till Dalby gjorde denna familjs bekantskap."

Här fick jag alltså en personbeskrivning på två släktingar som trots att det inte är så långt tillbaka i tiden ändå är bortglömda.

<p>Anders Lagerqvist VI25 f. 13 juni 1746, Laggaregården, Väse d. 18 okt 1825, Dalby b. Lillbergsgården</p>	<p>VI149 f. 21 feb 1724, Laggaregården, Väse d. ca 1775, Laggaregården, Väse</p>	<p>b. Laggaregården, Väse IX194</p>
<p>Jan Lagerqvist (Präst-Jan) VI13 f. 27 sep 1795, Långaf d. 20 feb 1870 b. Präst-Jansheden, Gunneby</p>	<p>Maria Bengtsdotter VI150 f. 1 sep 1720, Väsbj, Väse d. ca 1800, Väse</p>	<p>Ellika Jönsdotter IX198 1674-1771 bp. Laggaregården, Väse</p>
<p>Sara Maria Thyberg VI26 f. 1770, Holmberga, Dalby d. 18 dec 1859 b. Lillbergsgården</p>	<p>Jan (Johan) Thyberg VII51 24 apr 1742, Kyrkhehol, N. Ny 4 dec 1834 bp. Holmberga, N. Persby, Dalby</p>	<p>Bengt Carlsson VIII99</p>
<p>Olof Jansson (Lagerqvist) (Präst-Jan-Ola) IV7 f. 9 aug 1829, Gunneby</p>	<p>Cajsa Henriksdotter Siekinen VII52 f. 30 nov 1740, Heden, Höljes d. 9 Sep 1831</p>	<p>Maria Eriksdotter VIII100</p>
<p>Halvard Persson VI27 f. 1762, Nedergården</p>	<p>Pär (Pehr) Larsson VII53 f. 1720, Nedergården d. ca 1786 b. Sandgården, Gunneby</p>	<p>Lars/Laurentius Thyberg VIII101 1704-1116 1780 Ekshärad b. Kyrkhehol, N:a Ny</p>
		<p>Christina Cath. Florin VIII102 1718-1783 Ransäter</p>
		<p>Lars Pehrsson VIII105 d efter 1757 b. O. Nedergården</p>
		<p>Ingeborg Eriksdotter VIII106 d efter 1757 f. 1682 b. O. Nedergården</p>
		<p>Hindrik Daniels. Siekinen VIII09/93 1699 Trystil b. Heden, Höljes</p>
		<p>Sigrid Jönsdotter VIII104/94 f. 1702, Höljes b. Heden, Höljes</p>
		<p>Erik Hallvardsson IX211 f. 1840 b. O. Nedergården</p>
		<p>Kerstin IX212 b. O. Nedergården</p>
		<p>Jon Jonsson IX195</p>
		<p>Ellika Nilsdotter IX196</p>
		<p>Petrus Thyberg IX201 1666-1743, Tösseb Råda</p>
		<p>Elisabet (Lisa) Iser IX202 1670-1760 O. Fagelvik ?</p>
		<p>Johan(nes) Florin IX203 1679-1760 N:a Råda</p>
		<p>Anna Maria Agren IX204 1698-1730 Erikshärad</p>
		<p>Daniel Schröder IX205 1655-1753, Lekvat</p>
		<p>Marit Henriksdotter Himainen IX206 1670-1743 Trystil</p>
		<p>Jon Hallvardsson IX207 b. 1702 f. 1723, Höljes</p>
		<p>Marit Gunnarsdotter? IX208</p>

Det låg några hundra meter över älven vid Vingängsjön, med en alldeles särskilt tilltalande utsikt, och befann sig i gott skick. Jan härstammade, som namnet kanske tillkännager, från en gammal prästsläkt, men jag kom aldrig att taga reda på om han själv var prästson eller om han endast i äldre led härstammade från präster. I allmänhet var han språksam, hushållsaktig, ja, nästan njugg, sysselsatte sig om sommaren med forellfiske och småsysslor, om hösten med bössan och giller.

Halvar, äldste sonen, som skötte gården, var stark och storväxt samt en duktig skogskarl. Ola liten, men vig och kvick, var skraddare. Båda voro goda skidlöpare, i synnerhet Ola.

Schröder beskriver många personer från framförallt västra och norra Värmland i sina böcker.

Gottlund, C A Dagbok över mina vandringar på Wermlands och Solörs finnskogar 1821

Präst-Jans mor, min mmmffm hette **Sara Maria Lagerqvist** (1770-1859), född Thyberg. Sara Maria finns med i Gottlunds dagbok från år 1821, s 328:

"Hans fru var både till det yttre och det inre en riktig bondgumma, men då man för dessa bär en slags aktning, ty de äro sitt stånds prydnad, så går detta helt och hållet förlorat, då man ser en pastorska, som ej kan göra annat anspråk än en bondhustru."

Hennes man, min mmmfff **Anders Lagerqvist** (1746-1825), född i Väse, beskrevs så här av Gottlund, s 327:

”Han var en liten, smal och spinkig man, redan över de 70 åren, och hade varit i socknen präst 37 år.” Därefter kommer ett långt stycke med klander för att han arbetat med att försvenska finnarna.

Barnen nämns också (äldste sonen Jan Lagerqvist, Präst-Jan, se ovan): ”Barnen voro många, flickor och pojkar, alla hyggliga och utmärkt vackra, men hade förmodligen sin mor att tacka för att de blivit uppfostrade alla i ett stånd, som ej var deras. Dock, det är bättre att bli dugliga bönder och torpare än odugliga dagdrivare och herremän.

Pastorskan ävensom husets döttrar gingo alla med fårskinnspälsarna på sig i rummen, dit de buro ved och gjorde andra tjänstefolkens sysslor. Även var det omöjligt att skilja prästmamsellerna från pigorna på annat än syskontycket och något finare och ädlare anletsdrag, i synnerhet de vackra listiga ögonen.”

Bäckvall, Lars **Om övre Klarälvdalen i gångna tider**

Sara-Marias far, min mmmffmf, hette **Jan Thyberg** (1742-1834). Han studerade och arbetade en tid i Uppsala, men flyttade sedan tillbaka hem till Dalby och blev klockare.

I Bäckvalls bok s 61 i en text som handlar om kyrkogården i Dalby, står det ”Vid rottryckningen av korsen, kvarlämnades en vacker vård av smidesjärn, helt olik de andra förfärdigad av den skicklige järn- och metallarbetaren, klockaren Jan Thyberg och rest på hans och hans hustrus grav.”

Larsson, Oscar **Från Finnbygden**

Jan Thyberg gifte sig med min mmmffmm **Cajsa Henriksdotter Siekinen** (1740-1831), dotter till min mmmffmmf **Henrik Danielsson Siekinen** (1699-1784).

Om Henrik kan man läsa i Oscar Larssons bok s 24 där det står: ”Om denne Henrik Danielsson säges det, att han uppe i Norge högg in en yxa i en stock, som han lät fara utför älven under föresatsen att där stocken stannade dit skulle han flytta och bosätta sig. Stocken återfanns i Höljes vid Heden och dit kom denne norrman som förste bebyggare.”

Edestam, Anders **Karlstads stifts herdaminne**

Jan Thybergs far, min mmmffmf **Lars Thyberg** (1702-1780) var komminister i Dalby från 1742 till 1773 då han avsattes.

Det var ”...hans benägenhet för spritmissbruk som bragde honom i misär.” Redan 1756 får han sträng och allvarsam varning av prosten att ”taga sig till vara för ämbetsförseelser och dryckenskap”.

Hans bror Sven Thyberg skrev till domkapitlet: ”Vid ankomsten fann jag min broder, hans hustru och 7 st. barn i så uselt tillstånd, att jag det med blodiga tårar icke nog begråta

och med en alltför vidlöftig penna ej beskriva kan, utan går det med hjärtinnerlig bön till Gud om nådig hjälp och bistånd i tysthet förbi.”

Slutligen blev han och hans familj omhändertagen av sin svåger akademiadjunkten Magnus Malmstedt i Uppsala, Anna Maria Lennngrens far. Hans hustrus, **Christina Catharina Florin**, min mmmffmf, (1718-1783) far **Johan Florin**, min mmmffmf (1679-1760) lär vara förebild till en rund och god prost i Anna-Maria Lennngrens dikt ”Den glada festen”.

ETT PAR NYARE BÖCKER OCH ETT PAR RIKTIGT GAMLA

Tellander, Erik **Julotta i Norra Finnskoga 1923**

Min morfars far **Anders Jonsson** (1857-1938) finns nämnd i en av Erik Tellanders böcker *Julotta i Norra Finnskoga 1923*, s 8: ”Han *Skörr-Annars*,” Anders Jonssonfanken” som han själv sa till främmande att han hette, bodde på torpet *Västringsmon*, Västerängsmon. Det norraste bostället på

Stranna, *snött* halvvägs till Höljes från vårt hem. Han hade egen timmerhäst och höll skaplig vinterväg till sin lilla grå stuga på älvrinken när han hade tid att ploga.”

Emil Åslund **Jaktminnen från Kärrbackstrand, 1919 - 1953**

Boken handlar om jakt på laga och olaga tid. Min morbror **Valfrid** finns nämnd vid en jakt i september 1936 och om min morbror **Hilding** nämns att han sköt älg på ordinarie jakttid i oktober 1945, -46 och

-51. Här finns dock mest kortfattade jaktbeskrivningar och inte mycket beskrivet om personerna.

Börje Furtenbach

Eda Skansar

Information om min mmmmmmmfmff
Jonas Hansson Gyllenspets (1609-1679) kan man bland annat hitta hos Fryxell; ”Blef soldat, och gick sedan alla graderna igenom, sålunda ock Öfwer Officerare, blef Öfwerste Lieutenant vid Wermlands Regemente 1659 16 junii, adlad 1660, 23 octob; öfwerste 1669 6 Februarii, General Major 1676 30 sept.”

Mindre känt är förmodligen att han också var major och kommandant på Eda skans och därför finns beskriven i Börje Furtenbachs bok om Eda skans. Han finns nämnd på ett antal ställen på sidorna 29–84, men de mest intressanta är:

1657, s 29: Soop lät ... och kaptenen manhaftig Joen Hansson Spetz rotera allmogem i Värmland.

1657, s 33: Kaptän Jon Hanssons kompani (i Fryksdalen) anlände sist till Eda skans.

1674-76, s 56-65, 67-74; Blev generalmajor 1675, drev egen underrättelse-tjänst, skrev dagboksrapporter 1674

till krigskollegium (citat finns i boken): många sjuka av svält, ska-

dade, förflyttningar, ombyggnad av skansen. Slutar 1678 före juni.

(1675-79 pågick Gyldenlöwefejden) s 81; ”den gamle påpasslige veteranen från 30-åriga kriget” - det var hans förtjänst att Värmlands inre skyddades från ”minering”.

Hans dagboksanteckningar finns kvar i arkiven att läsa mer i så småningom.

Han träffade också Gyllenius, se nedan, flera gånger. Först fick Gyllenius hjälp av Gyllenspets att ordna så att en bekant slapp göra soldattjänst, om brodern gjorde det i hans ställe.

1664 var Gyllenius med vid dottern Maria Gyllenspets dop. Dopvittnena finns uppräknade (s 222). Efteråt var det fest till långt in på natten. 1667 festar Löjtnanten Gyllenspets och några av hans vänner hemma hos Gyllenius svärfar.

Gyllenius, Petrus Magni Dagbok 1622 - 1667

Petrus Gyllenius var en bondson från Ölme som studerade i Karlstad och Åbo, och till slut blev präst i Karlstad. Under hela denna tid gjorde han resor runt i länet för att samla in först ”studiemedel” och sedan sitt tionde.

Allt han gjorde och alla han mötte har han beskrivit i sin dagbok. Boken är skriven med dåtidens språk och stavning och är därför lite svårläst, men det finns utförliga register över orter och personer.

Eftersom det rör sig om ca 1000 personer, huvuddelen från Värmland, så har de flesta med rötter här rätt stor chans att hitta några släktingar, förutsatt att man nått så långt som ner på 1600-talet.

Flera möten med mina släktingar finns beskrivna bland annat fick jag veta när **Erik Olofsson Spak** (f ca 1600) dog:

Gyllenius har antecknat att han träffat honom vid nio tillfällen. November 1663 var de dopvittnen

tillsammans hos Jonas kopparslagare, samma sak i december då de är på dop hos Gabriel knivsmid. I juli 1664 är de faddrar hos herr Torbjörn, i augusti är de dopvittnen först hos Nils skraddare och i slutet av månaden hos Könickz, sedan i september hos Biör Nilsson. 1666 den 24:e oktober besöker Gyllenius honom för att sonen Oluff dött av kopporna. Det regnade hela den dagen från öster. I januari 1667 var tullaren vittne när Gyllenius dotter döptes. Mars 1667; ”Den 30 war jag bittida om morgonen hooss Erick Ol[of]sson Spak, wågaren, och meddelte honom Herrans hel. Nattvardh, som thå war häfftigt siuk aff en långsam siukdom som han haft hela wintren. Tå iagh war på hemwägen dödde han”

Många notiser, om än korta, ger en bild av hur man levde och vilka man umgicks med. För min del visade det sig dock att det är denne Spaks farfar Erik Olofsson Spak (ca 1560-ca 1610), min mmmmmmmfmff, med samma namn och yrke, som jag har med i mitt släktträd. Men kanske någon annan får nytta av detta?

LITE KURIOSA OM SKIDÅKNING

Llewellyn Lloyd

Jaktnöjen i Sverige och Norge (från omkring 1825)

I Aspberget, allra längst upp i nordligaste Värmland var ca en tredjedel av befolkningen under första hälften av 1800-talet mina släktingar. Ibland kan man tro att all tid gick åt till att skaffa mat och överleva, men tydligen hade man en del fritid också, s 215:

”Byn bestod av 16 hushåll, alla av finska stammen; och ehuru flera släktleder försvunnit sedan stamfäderna hitflyttade, bibehöll sig fäderspråket jämte det svenska, och enligt vad det förmäldes, voro somliga av byamännen mera hemmastadda med detta än med svenskan. ...

Bönderna i denna trakt voro förträffliga skidlöpare, vilket ej var underligt, då bristen på vägar för många måna-

nödvändig följd härav blir, att alla fullvuxna idka konsten med utmärkt skicklighet.”

der om året ej lämnar dem något annat medel för samfärdseln med närmaste eller avlägsnare ställen.

Här såg jag även ett nöje, som är allmänt för dessa traktens invånare - *skidbackar*. På söndagar och andra helgdagar samlas alla, gamla och unga, för att stående på skidor åka utför en backe, som var ganska brant, oberäknat de skarpare knölar den innehöll, och följaktligen fordrade mycken skicklighet för att befaras med säkerhet. Även tämligen små barn deltog i detta nöje. En

Även om man inte kan skilja ut någon särskild person så får man en ögonvittnesskildring av hur livet såg ut. Kanske är det den första beskrivna utförsåkningstävlingen?

Schröder, Gustaf ***Jaktminnen från fjäll och sjö,*** **1855**

I boken, s 227, finns ett långt äventyr där Schröder, Präst-Jan och hans söner håller på att dö av kolosförgiftning när de under en snöstorm sover över i en översnöad säterstuga.

Men den riktigt udda historien i boken är kanske av mer allmänt intresse, s 352.

Schröder var på en resa med en riksdagsman upp till gränsen i Långflon för att visa hur dåliga vägarna var. Där bestämde de sig för en nöjesresa upp till Trysil. I Trysil hade de en glad men lite irriterad fest med norrmännen och det slutade med att Schröder och en student kallad T. slog vad med varandra om att åka skidor nerför Trysilfjället.

Lokalbefolkningen försökte stoppa tävlingen för detta hade ingen gjort förut och det ansågs alldeles livsfarligt.

Färden började med över en mils promenad plus skidåkning uppför. Det blåste så mycket att han fick krypa de sista hundra metrarna till toppen.

Norrmannen tog sig inte ens upp och Schröder åkte sedan störtlopp ner för fjället på sina lånade gamla träskidor och föll halvvägs ner och bröt den ena skidan.

Han avslutar berättelsen med att säga: ”Vad möjligheten eller omöjligheten att åka på skidor utför Trysilfjället, där jag åkte, beträffar, är det min fulla övertygelse, att en fullgod skidlöpare kan göra färden, då skidföret är lämpligt.”

- Man kan undra vad han skulle säga om han såg alla som åker där nu!

Kyrkboksregistret – vi behöver din hjälp

Utgivningen av våra pappersregister överförd på en CD har blivit en succé. Föreningen arbetar nu vidare med att skapa underlag för en utgåva 2 av denna CD med målsättning att den skall kunna presenteras hösten 2011. Just nu pågår arbetet med 14 nya församlingar.

Vilka församlingar som är klara framgår av vår postorderkatalog och

de som pågår hittar du på vår hemsida under http://www.genealogi.se/varmland/projekt_vkbr_aktuellt.htm

Vi letar nu efter fler släktforskare som kan tänka sig att hjälpa till med inmatning, korrekturläsning mm eller du kanske har register klara som du kan tänka dig att dela med dig av till föreningen.

Är du intresserad att hjälpa till, hör av dig till Gunnar Jonsson kilage-nealogen@telia.com eller Jens-Åke Nilsson jenske.nilsson@telia.com

Några personer i 1600-talets Filipstad

Av Anita Carlstedt

Vid häradstinget i Filipstad i november 1645 upplästes att "Cronones Befalningsman öfver Philippistads Bergslagh medh Croppa och Carl-skoga Sochner, Ehrlige och W:t Oluff Oluffsson Bergsman" hade fått sin fullmakt av Kammarkollegiet daterat Stockholm 10 juli 1645.

Hans första hustru hade avlidit före den 24 januari 1641, troligen i Stockholm.¹ **Oluf Olufsson** var därefter gift med änkan **Sara Pedersdotter** i Stensta, Filipstad.

I Stensta (d), en stenig plats inom stadens gränser, bodde också **Börje Hansson** och **Hans Andersson**, som tillsammans återuppbyggde Kytthytan, som fanns redan år 1566 sydost om Filipstad.

De fick till hjälp av konungen för sitt arbete 6 tunnor säd år 1611 och 12 tunnor år 1614.² Hembygdsforskaren Ulf Nilsson påstår i en artikel i Filipstads Tidning den 17 juni 1982 att Hans Andersson var fader till Börje Hansson och att Borgmästaren **Jöns Börjesson** skulle varit son till den senare. Det är rena fantasier!

I min forskning har jag funnit att dessa uppgifter inte är korrekta. Om uppgiften vore sann, skulle det inneburi att Borgmästaren varit gift med sin faders syster. Han var däremot gift med Hans Anderssons dotter **Margareta**, en halvsystem till fogden **Oluf Olufsson** på Stensta. Borgmästaren och fogden var alltså svågrar enligt ett rådhusprotokoll.³ Dessutom var **Jöns Börjesson** född i Kila socken ca år 1599 och Hans Andersson var troligen inte fader till rådmannen **Börje**

Hansson i Stensta. (Läs härom i min artikel i VA 2007:4 och 2008:1)

Bergsfogden **Oluf Olufssons** föräldrar hade "af Ödhemarken" byggt Kytthytan innan Filipstad blev grundlagt. Filipstad fick sina stadsrättigheter 1611. Ett donationsbrev från drottning **Kristina** till **Oluf** är daterat den 29 januari 1651.⁴

Däri står bl.a. "Och emedan dhe för sitt nedhlagde arbete, möda och bekostnad intet wederlagh dherföre niutet hafver" fick sonen **Oluf Olufsson** som ersättning en gammal Cronohammare "Asphytta be:dh i Wermelandh och fernebo sochen belägen, den medh alla dess tillydande ägor och lägenheter...". Jag tolkar detta som att **Oluf** inte hade några syskon efter sin fader.

När fogdens moder blev änka, gifte hon om sig med ovannämnde **Hans Andersson**, som avled mellan 30 aug. 1647 och 4 mars 1648, vilket framgår av dessa rådhusprotokoll. I Filipstads Kyrkoräkenskapsbok LI:1 finns antecknat att **Oluf Olufsson** Befalningsman år 1654 var skyldig begravningspengar 20 Dr och för 6. tunnor vinsäd var han skyldig 72 Dr kopparmynt. (Vinsädspenningar var den del av tiondet som gick till anskaffande av nattvardsvin).

Troligen är det hans moder som begravts och samma år tycks ett arvskifte ha skett.

Jöns Börjesson uppbygger första gången "halva gården i Born belägen emellan den ½ gård han köpt av svågern **Oluf Olufsson** och **Nils Svenssons** gård, som han av sin hustrus syskon löst hafver".⁵

Denna gård i Bornshytan, belägen

vid sjön **Yngens** östra strand, bör vara arv efter **Olufs** och hans halvsyskons moder, eftersom **Oluf** inte ärvde sin styvfader. Jag har ännu inte letat efter de två övriga uppbudena och fastbrevet i protokollen.

År 1658 får **Jöns Börjesson** fastebrev på **Nedre Stensta**, som han inlöst av sin hustrus syskon.⁶ De bör ha ärvt denna gård efter sin fader **Hans Andersson**, eftersom **Oluf Olufsson** inte nämns. **Ulf Nilsson** påstår i ovan nämnda artikel att fogden skulle ha bott på denna gård och att "familjen troligen skaffat sig äganderätt i samband med stadens grundande". Detta är också fantasier!

Min forskning visar att **Ulf Nilssons** antagande inte stämmer med verkligheten. Och inte heller var Bergsfogden en av de första Filipstadsborna, vilket **Ulf Nilsson** hävdar. Bergsfogden **Oluf Olufsson** omnämns första gången i Filipstads och Färnebo domböcker när han var närvarande vid ett rådstugumöte den 8 september 1645.

Både han och hans dåvarande hustru **Sara Pedersdotter** hade då bägge var sitt äktenskap bakom sig i Stockholm innan de kom till Filipstad. (Filipstad fick sina stadsrättigheter 1611).

Visst bodde fogden och hans hustru i Stensta-området. Där fanns flera gårdar, men **Nedre Stensta** ägdes alltså av **Hans Andersson** och efter hans död av hans svårson Borgmästaren **Jöns Börjesson** gift med dottern **Margareta Hansdotter**.

Borgarna hade bostäder både inne i staden och utanför centrum för att kunna försörja sig med jordbruk och boskap.

Tidigare i sitt liv var **Oluf Olufsson** "Inspector öfver Närrike" och hade

1 RR-1674 7/12 s. 149
2 LH-1611:1-2, 1613:1-1
Film CD-3148 + 3150
s. 17 och s. 82+102
3 RR-1648 20/11

4 VA, Storfors bruk, F:1-17:3/1
5 RR-1654 20/3

6 RR-1658 21/6

Membl. Håkan Svensson 1/2 Hyttan; Johan Börjessons förelärer 1/4 Hytta
 Wel:d Befallningsmannen Oluff Oluffssons Styffader Sal. Hans Ander-
 sson 1/4 Hytta. Ty kunde denne Rätten ej annorledes Nånn medh
 schiell ansee deres begiäran, och alt sälunda witnessbördh dem
 meddela, att dhe hade i Kytthytten föreschreffne declar, som här ofvan
 be:t ägr. Den nör samme Hytta aff vära Alldrenådigste Öfverheet
 Inn under Staden Alldrenådigste bleff privilegerat. Detta vi
 ha mycket mehra sanningen till styrkia, haffve medh Stadsens Insegil
 Verificerat. Vt SUPRA,

Ur Rådhusrättens protokoll den 24 januari 1653.

".....Membl. Håkan Svensson 1/2 Hyttan, Johan Börjessons förelärer 1/4 Hytta
 Wel:d Befallningsmannen Oluff Oluffssons Styffader Sal. Hans Ander-
 sson 1/4 Hytta. Ty kunde denne Rätten ej annorledes Nånn medh
 schiell ansee deres begiäran, och alt sälunda witnessbördh dem
 meddela, att dhe hade i Kytthytten föreschreffne declar, som här ofvan
 be:t ägr. Då när samma Hytta aff vår Alldrenådigste Öfverheet
 Inn under Staden Alldrenådigste bleff privilegerat. Detta vi
 så mycket mehra sanningen till styrkia, haffve medh Stadsens Insegil
 Verificerat. UT SUPRA."

t.ex. under år 1628 inlevererat bostads- och handkvarnspenningar till räntekammaren i Stockholm vid tre besök och i Örebro två gånger.¹

Att denne Oluf är densamme som ovannämnde tyder det följande på: I Filipstads rådhusrätt den 29 sept. 1658 citeras ett brev daterat den 31 aug. 1653 vari Befallningsmannen Oluf Olufsson befallas att betala en del av kungens hovpredikant, kyrkoherden i Katarina församling på Södermalm i Stockholm, Petro Didericis lön för år 1652 av Örebro läns mantals- och boskapspenningar och betala honom det med innevarande års "Wermelands bärgslages berörde medell" – 276 Daler silvermynt.

Eftersom Oluf Olufsson hade avlidit år 1656, hade hovpredikanten blivit tilldelad "Kyrkudden" i Filipstad av hans borgensmän.² Hustru Sara Pedersdotter anklagades år 1654 i rätten av fogdens skrivare Erik Nilsson för att ha kallat honom en tjuv. Detta visade sig finnas fog för efter hennes makes död i början av år

1656 i Stockholm. Änkan måste då överta ansvaret för boets mycket stora skulder till både kronan och diverse kreditorer, vilket skrivaren var skyldig till. Han hade bl.a. lånat ut penningar till en del av borgerskapet.³ Hustru Sara hade tidigare varit gift med en okänd Axel. Med honom hade hon två söner och en dotter. Johan och Isak Axelssöner blev in-skrivna i Värmlands Nation vid Uppsala universitet år 1651 resp. 1650.⁴ Isak Axelsson blev senare organist i Filipstad.⁵

Johan Axelsson var stadsskrivare i Sala år 1674.⁶ I Sala stads äldsta kyrkbok finns han med sin familj åren 1680-1692.⁷ Han bodde där i "östra kvarteret" och var gift med sin styvfaders dotter Ingeborg Olufsdotter. De hade döttrarna Sara och Justina.

Dessa barn hade troligen fått sina namn efter sin faders mormoder och sin moders farmoder. Grunden till

detta mitt påstående är att deras fader hade en syster Sara Axelsdotter och hans moder hette också Sara. Beträffande Justina hade deras moder en halvsysster "Justina lilla"⁸, som var Oluf Olufssons och Sara Pedersdotters gemensamma barn, även kallad Jungfru Justina år 1659.⁹ Och deras morfader fogdens halvsysster Margareta Hansdotter hade en dotter Justina Jöns Börjessons.

Kyrkoherden Simon Skragge i Filipstad hade en skuldfordran för Johan och Isak Axelssöners kosthåll i Uppsala, som han krävde att få betalt för av deras styvfader.¹⁰ Men rätten hänvisade tvisten till förmyndaren, som bodde i Stockholm, eller till "Uppsala såsom till sitt tillbörlige forum" då leveranserna hade skett dit.

Barnens fader Axel hade alltså avlidit före detta rådstugumöte 1653 och han bör ha dött ca två år före ovan nämnda Justina Olufsdotters födelse.

Arvsskiftet efter honom skedde i

1 LH-1628:20 s. 32,

film CD-3160

2 RR-1664 19/9

3 RR-1656 1/5

4 Nationen och hembygden N.7

5 RR-1654 11/9

6 RR-1674 7/12

7 Hfl-Sala stad AI: 1a

8 RR-1649 11/4 s. 10

9 RR-1659 14/2

10 RR-1653 2/8 s. 76

Stockholm enligt ett rådstuguprotokoll i Filipstad år 1664, där det också framgår att Sara Pedersdotters moder levde den 28 juli 1659.¹ En skriftlig upplysning med detta datum om diverse problem i samband med arvskiftet efter Axel hade sänts till hustru Saras moder i Stockholm genom **Oluf Hindersson Trygg**.

Den senare var gift med ovan nämnda Sara Axelsdotter och han anklagade sin svärmöder för att ha undandolt ifrån arvskiftet bl.a. ett perleband tillhörigt hans hustru. Hustru Sara Pedersdotter avled år 1674 i Filipstad vid 58 års ålder ”född i Stockholm”, alltså född ca 1616. Vem var hennes fader?

Det skulle kunna vara **Peter Johansson Fransos**, grytgjutare vid Nykrop-

1 RR-1664 29/2

pa gård och Jernbruk från år 1594.² Han är den som anses vara anfader till **släkten Bylock**, men han skrevs aldrig i Kroppa bruks räkenskaper med detta släktnamn. Efter år 1616 är han försvunnen ur räkenskaperna.

I Stensta vid sjön Daglösens östra strand bodde på 1600-talet flera familjer. Bland annat också rådmannen Börje Hansson vars första hustru är okänd för mig. Hans andra hustru, barnens styvmöder, hette Cecilia.³

En av Börjes söner, Johan Börjesson, hade en son **Johan Johansson**, som först efter faderns död 1655 eller 1656 började kallas **Johan Bilock** i domboksprotokollen.⁴ Han var

2 LH-1613:1-2 s. 44,
film CD-3150

3 RR-1663 27/7

4 RR-1656 8/9 + 1658 17/5

då ca 18 år. Varför valde han detta släktnamn? Kan grytgjutaren Peter Johansson vara en närstående ana till Johan Bilock? Var kanske hans farfar Börje Hansson gift med en dotter till grytgjutaren? Börje Hade även en son döpt till Peter! Eller – eftersom det på den tiden var fritt att välja släktnamn, kanske Sara Pedersdotter hjälpt Johan och gett honom ett förslag. Hon hette ju Peder(=Peter)sdotter och föddes ungefär vid samma tid som Peter Johansson Fransos försvann från Kroppa bruk, kanske till Stockholm? Var hon hans dotter? Vilket patronymikon hade Sara Pedersdotters första make Axel? Vilka voro Saras föräldrar, boende i Stockholm?

Det blev många frågor att fortsätta forska i.

Mysteriet Karin Richardsdotter från Fjäll i Eda

Från en av våra norska medlemmar har vi fått ett ordentligt spørsmål att bita i. Fallet verkar mycket tilltrasslat men förhoppningsvis finns det någon som kan hjälpa Ingjerd att reda ut härvan. (Hon kan nås via e-post: ingjerd_v_bruggen@hotmail.com eller telefon: +47 92 436 291. Red. anm.)

I husförhörslängden for Fjäll 1757-1761 (s. 70) finner vi mannen Richard Richardson og hans hustru Karin Knutsdotter, og deres barn. Paret har TO døtre ved navn Karin. En født 1740 og en født 1747.

Den ene Karin gifter seg i 1766 med Eric Nilsson fra Fjäll i Eda. Dem bosetter seg på Skåltjärnstorpet, og både Eric og Karin blir oppgitt å være født i 1740. Sammen får dem datteren Kari / Karin 14. oktober 1778. Moren dør i barsel like etterpå, 1. november 1778, og foreldre som blir oppgitt da er Richard Richardson og

Karin Knutsdotter. Hennes alder blir oppgitt å være 37 år. Karin og Erics datter lever opp. Siden gifter Eric seg igjen, i 1781 med Kersti Andersdotter, og jammen får ikke disse også ikke bare en – men TO – døtre ved navn Karin. Den første dør ett år gammel, den andre lever opp.

Den andre Karin gifter seg i 1770 med Anders Andersson fra Fjäll i Eda. Disse bosetter seg i Fjäll, og får flere barn. Denne Karin blir også oppgitt å være født i 1740. Hun dør i 1818, 77 år gammel. Men nå har ikke presten skrevet inn foreldrenes navn i kirkeboken, men vi kan allikevel få en hentydning til hvem som er hennes foreldre. Hennes mor Kari Knutsdotter bor hos henne i husförhörslängden for 1774-1779, og for 1780-1785.

Og så; Datteren Karin fra ekteparet Karin Richardsdotter og Eric Nilsson gifter seg med sønnen Olof fra ekteparet Karin Richardsdotter og Anders Andersson. Hvis det er riktig at disses

to mødre er søstre, vil jo da Karin og Olof være søskenbarn. Var det lov uten videre i Sverige at søskenbarn giftet seg?

Jeg har ikke klart å finne ut av hvilken Karin som gifter seg med hvem – Eric eller Anders. Siden begge blir oppgitt med samme fødselsår, og alder ved dødsfallet også stemmer overens med det som blir oppgitt i husförhörslängden, er det nesten umulig å finne ut av syns jeg.

Er dette virkelig mulig? I Norge var tradisjonen at hvis den første for eksempel Karin hadde dødd som liten, så hadde man gitt den neste det samme navnet. Men her lever dem jo opp. Ikke bare i første ledd, men også i andre. Kan det være noe jeg har misst, eller forsket feil?

Noen som har en teori rundt dette?

Ingjerd van Bruggen

Efterlysningen gav resultat

I decembernumret av VärmlandsAnor sökte jag min farfar Torsten Sigvards historia. Genom denna efterlysning fick jag kontakt med Sten Östlund från Leksand, en riktig eldsjäl med en fantastisk förmåga att snabbt få fram fakta som annars hade tagit oss månader att leta fram. Kanske hade vi aldrig fått veta det vi nu vet. Med hjälp av mina ledtrådar har Sten Östlund nystat upp stora delar av de frågetecken som fanns kring Torstens biologiska familj.

Torsten Sigvards far

Torsten Sigvard Holmgren är född 1913 och växte upp hos sin fosterfamilj i Alingsås. Hur han hamnade här har varit, och är fortfarande, ganska oklart. När Torsten var liten kom två män till gården för att ta med honom därifrån. En av dessa män var Johan Westerlind, folkskollärare från Säffle. Efter sig lämnade de en lapp undertecknad av Westerlind med ett erkännande från fadern, Axel Efraim Johansson. Detta är det enda spår som

vi haft till släktens historia. Modern är okänd i kyrkböckerna och går inte att finna. Sten Östlund hittade ganska snart Axel Efraim och hans släktavla. Axel Efraim smidesarbetare född 1889-10-06 i By. Torsten fick en halvsyster, Signe Gunvor Maria Johansson född 1921 i Åmål, men tyvärr finns hon inte längre i livet. Gunvor i sin tur fick inga egna barn vilket gör att närmare släkt till oss på den sidan inte finns. Ett stort frågetecken har varit vilken koppling Johan Westerlind hade till familjen eftersom han var med för att hämta pojken. När jag fann sambandet och det visade sig att Johan Westerlind var gift med Axel Efraims syster Gertrud Maria bredde ett stort släkträd ut sig på den sidan.

Nya kunskaper

Det vi nu vet om Torstens bakgrund tack vare min efterlysning i VärmlandsAnor är att han föddes på ett privat förlossningshem i Släp vid namn Lovisedahl. Hans faddrar som

finns skrivna i kyrkböckerna Thea och Lovisa Pettersson var mor och dotter som hade detta förlossningshem och de har med största sannolikhet tagit hand om Torsten hans första år i livet.

Torstens farfar Lars Magnus Johansson var en framgångsrik byggnadsherre i Säffle och har bland annat byggt "posthuset" där de också var bosatta. Att vi nu också fått fram foton på Torsten Sigvards far och farfar känns väldigt roligt. Släkten Westerlind har kopplingar till Släp och förmodligen var det därför Torstens mor födde honom just där.

Modern är född 1877 och det skilde alltså tolv år mellan henne och Axel Efraim som är född 1889. Vem denna kvinna är kanske förblir ett frågetecken. Men jag har förstått att med Sten Östlunds hjälp vet man aldrig vad man finner.

Ett stort varmt tack till dig, Sten!

Emma Holmgren

Forskarsalen

Det har gjorts en hel del förändringar i forskarsalen på Arkivcentrum under hösten. Bakgrunden är som bekant Sverige Amerika Centrets (fd Emigrantregistret) utflyttning till Residenset.

Nu har man flyttat fram alla böcker i arkivets bibliotek så att de är lätt tillgängliga i forskarsalen.

Samtidigt med det har man disponerat om placeringarna så att man fått en striktare ämnesgruppering. Det som vi släktforskare använder mest är placerat enligt nedanstående.

- till höger när man kommer in: soldater och statistik
- hyllan mitt i salen, högra sidan: sockenlitteratur
- dito, vänstra sidan: register för bouppteckningar mm
- i "rundeln": landshövdingeberättelserna och statistik
- längst in till höger: bl.a. Värmland förr och nu
- längst i övriga hyllor: Svensk författningssamling (SFS), Värmlands länskungörelser, protokoll, årsberättelser, skeppslistor mm. Samt Värmlands släktforskarförenings böcker

På utrustningssidan har det gjorts en del nyanskaffningar. Sex nya datorer har tillkommit så nu har man totalt 19 stycken, varav en med stor skärm, som är reserverad för sökning i Lantmäteriets arkiv.

Av de gamla läsapparaterna finns det nu bara fem stycken kvar. De övertaliga skänker Arkivet bort. För närmare information, se notis sid. 26.

Åke Hörnqvist

Släktforskargruppen i Arvika

Från och med årsskiftet har vi startat upp en stödfunktion på Arvika Bibliotek. Vi kallar den "jourhavande släktforskare". Han eller hon skall hjälpa nybörjare att komma igång. Men också försöka lösa problem åt lite mer erfarna forskare.

Vi vill väldigt gärna att besökarna bokar datortid så att vi har tillgång till alla datoriserade register.

Vi fortsätter med måndagsträffarna, som vi hade under hösten.

Tisdag 16 mars

Jourhavande släktforskare. Kl 12-15 och 16-19
OBS boka dator!

Måndag 12 april

Träffpunkt för nya och gamla släktforskare.
Tips, informationsutbyte, föredrag m m
Kl 17-19 i Tysta lärummet

Tisdag 20 april

Jourhavande släktforskare. Kl 12-15 och 16-19
OBS boka dator!

Måndag 3 maj

Träffpunkt för nya och gamla släktforskare.
Tips, informationsutbyte
Gunnar Jonsson från Säffle kommer och informerar om DISGEN
Kl 17-19 i Tysta lärummet

Tisdag 18 maj

Jourhavande släktforskare. kl 12-15 och 16-19
OBS boka dator!

Kristinehamns Släktforskargrupp

Redan den 7 januari hade vi årets första sammankomst. Vi hade inbjudit Hans Tjus och Håkan Karlsson från Karlskoga släktforskarförening.

Hans inledde med att informera om deras förening och aktiviteter. Sedan berättade Hans Tjus på ett mycket medryckande sätt om sin forskning. Bl.a. om bouppteckningar, jordeböcker, Närke-Värmlands regemente, när Sverige blev Sverige och vi blev svenskar.

Därefter visade Hans sina egna antavlor och i samband med det kom han in på emigrationen till USA. Antavlorna har han ritat själv och färgat sin svenska släkt i en färg och de utvandrade i en annan.

Avslutade gjorde han med att tala om hur man kan göra en egen bok, om släktforskningen. Det behöver inte vara så märkvärdigt.

Vi var 32 personer, som lyssnade och sög åt oss.

För resten av våren har vi hittills spikat följande program:

11 mars, kl 18 30 på Biblioteket

Då blir det en vanlig anbytkväll. Man kan naturligtvis inte ta med hela sin släktforskning, men säkert finns det något som man gärna vill diskutera med någon annan.

15 april, kl 18 30 på Biblioteket

Då är ämnet "Fader okänd". Vi skall prata om vad vi har för erfarenheter och problem inom detta område. Var och hur skall man leta?

Gunnel Larsson

Släktforskningens dag den 20 mars

I år har arrangörgruppen överträffat sig själva. En översiktlig bild över programmet hittar du på sista sidan i detta nummer. Bland föreläsningarna tycker jag att "Oäkta barn" är en höjdare. Jag har tidigare hört henne berätta om alla sina oäkta anmodrar.

Hoppas bara att salen räcker till.

I forskarsalen delar man upp de 15 tillgängliga datorerna i tre grupper: "allmän forskarhjälp", "prova på" och "tre anor". Särskilt den sista känner jag stark för. De som

aldrig forskat tidigare kommer säkert att få en mycket positiv kick av ett besök på den stationen.

Det är bara att hoppas att släktforskare in spe får information om detta förnämliga erbjudande.

Bland bokborden kan nämnas att Karlstads Hembygdsförening kommer visa upp något av sitt utbud. Det är första men förhoppningsvis inte sista gången. Kontakten med hembygdsföreningarna blir allt viktigare ju mer man vill veta om sina förfäders vardag.

Åke Hörnqvist

Värmlands läns Hushållningssällskap

Av Asa Vålvik

Värmlands läns Hushållningssällskap bildades officiellt 1803 med ändamålet att främja utvecklingen av landsbygden och dess näringar.

Hushållningssällskapets verksamhet är och har varit omfattande och berört i stort sett alla verksamhetsgrenar på landsbygden, jordbruk, avel, trädgårdsodling, skogsbruk, fiske.

Man anställde länets första veterinär 1818, drev lantbruksskola, bildade avelsföreningar och var inblandad i föreningar med så fantasieggande namn som Föreningen för hästkulturens befrämjande och Föreningen Rädda skörden i Värmlands län.

Tyvär drabbades Hushållningssällskapet 1827 av en brand som förstörde all egendom utom kassan och några strödda arkivhandlingar. Från de första 25 åren är det därför sparsamt med uppgifter, men kvar finns bl. a. Mr George Stephens rapporter från hans undersökningar åren 1816-1832 om utdikningsbara mossar i länet, skrivna på lättläst engelska.

Till en början finansierades verksamheten genom medlemsavgifter men i och med 1855 års brännvinslagstiftning fick man lite mer resurser att röra sig med, eftersom 1/5 av skatten på brännvinstillverkningen gick till Hushållningssällskapen. "Brännvinsskatten" ersattes sedermera med statsbidrag.

I början av 1900-talet blev Hushållningssällskapets rådgivning alltmer specialiserad och olika typer

av konsulenttjänster och nämnder inrättades. Bl a kan nämnas byggnadskonsulenten, hemkonsulenten, egnahemsnämnden och fiskerinämnden för Vänern.

Fram till 1948, då lantbruksnämnden tog över en del av Hushållningssällskapets statliga verksamhet, har Hushållningssällskapet fungerat som ett mellanstatligt organ med förmedling av lån och bidrag som största arbetsuppgift.

Foto från det arkiv som heter: Värmlands läns Hushållningssällskap, Distriktsveterinären. De föreställer premierade hingstar och ston. Här Skrymer, en hingst hållen av Karl Johansson, Gylleby, Sunne.

Efter 1948 bestod uppgifterna främst av undervisnings- och försöksverksamhet samt driftsrationalisering, även om ett fåtal låntyper (bl a maskinlån, vissa djurlån, hemslöjds-lån och fiskerilån) kvarstod under Hushållningssällskapets förvaltning fram till 1967 då lantbruksnämnden slutligen tog över hela den statliga verksamheten som Hushållningssällskapet bedrivit.

För Värmlands del är Hushållningssällskapets verksamhetsberättelser ovanligt väl bevarade, ända

från 1802 undantaget några enstaka år under 1800-talets början. Dessa berättelser förmedlar en mängd fakta om länet och dess invånare.

Förutom alla uppgifter om ny kunskap och tekniska framsteg som finns att läsa om där får man även veta att apotekaren Pauli i Arvika tillverkade parfymen år 1848, att Höglunda gård i Nor hämtade en tjur av korthornsras från England år 1849, att priset på ett mansdagsverke i Ölme härad år

1859 var 75 öre medan det i

Nordmarks härad samma år var 1,25 Riksdaler, att ayreshiretjuren Carlos från Löfed var anmäld till pristävling i Karlstad år 1859, att drängen Johannes Svensson i Wråna kommit på tredje plats i plöjningstävlingen i Gillberga 1864 och mycket, mycket mera.

Dessutom finns i Hushållningssällskapets arkiv sockenbeskrivningar där hemmanens jordarter är detaljerat uppräknade samt beskrivningar till häradskartorna där det bl a upptas hur många "bebyggda brukningsdelar" ett hemman har, t ex kan man få uppgifter om det finns soldattorp, skolhus, kvarn eller dylikt på hemmanets ägor.

Värmlands läns Hushållningssällskaps arkiv förvaras på Folkrorelsernas arkiv för Värmland.

Träff för daglediga.

I höstas kom en i föreningens styrelse med en ljus idé; varför inte försöka med släktforskarträffar på dagtid?

Redan den 26 oktober drog man igång det första försöket. Då var målet i första hand att utröna intresset och utformningen av dylika träffar. Det visade sig att gensvaret var mycket positivt och efter denna första träff har det genomförts ytterligare fyra, med ett deltagarantal varierande mellan 40 – 60 personer.

Som primus motor för aktiviteterna har Jens-Åke Nilsson fungerat, men mötesfrekvensen och ämnesvalen är upp till deltagarna att bestämma.

Den 9 november informerade Kjell Hasselroth om DIS. Den 23 i samma månad var temat bouppteckningar med Ingela Bäckman som inledare. Det första mötet för i år (18/1) hade man förlagt till Sverige Amerika Centret. Och nu senast, 8 februari, visade Jens-Åke vad man kan finna i publikationen "Polisunderrättelser", som utgavs från och med år 1878. Självt har han gått igenom samtliga nummer och sorterat ut alla med födelseort i Värmland och registrerat utvalda uppgifter i en Excel-databas.

Den finns tillgänglig för våra medlemmar på vår hemsida. I dagsläget har Jens-Åke arbetat sig fram till 1905 men målet är att täcka samtliga år fram till åtminstone 1920.

Tyvärr har vi just nu lite strul med åtkomsten av material på vår hemsida p g a att Släktforskarförbundet valt att byta internetserver med tillhörande programvara. Vi hoppas att det hela skall vara avklarat till sommaren.

Då kan ni också gå in och titta på det bouppteckningsregister som Lenart Andersson gjort för Mellansysslets härad åren 1882-1900.

Vi var dryga 40-talet som lyssnade och många stannade också kvar för att förtära sitt medhavda kaffe och utbyta tankar och problem kring sin forskning.

Åke Hörnqvist

Ernst Ludvig Sandel, född 14 maj 1862 i Karlstad. Straffad 3 gånger för stöld dessutom dömd till tvångsarbete på Tjurkö 1885-87. Död 1898.

*En uppmärksam skara daglediga.
Foto: Åke Hörnqvist*

Angeläget

Sveriges Släktforskarförbund rapporterar i sitt medlemsblad "Angeläget", att man nu fått ordning på sin ekonomi. Det gångna året gav en vinst på drygt 1,5 mkr. För att nå dit har man varit tvungna att fokusera på

kostnadsreduceringar. Med det goda resultatet i ryggen kan man kanske hoppas på en förskjutning av förbundets arbete mot mer framtidsinriktade projekt.

Åke Hörnqvist

Värmlands släktforskarförening verksamhetsberättelse 2009

Verksamhetsåret

Föreningens tjugosjätte verksamhetsår omfattar tiden 2009-01-01 till 2009-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 2008-12-31	1.225
Nya medlemmar 2009	121
Utträden, avlidna, ej betald avgift	51
Antal medlemmar 2009-12-31	1.295
(varav familjemedlemmar)	27

Medlemsavgiften

För 2009 var medlemsavgiften 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem.

Hedersledamöter

Bo Cider, Molkom
Bernhard Granholm, Kristinehamn
Anders Höglund, Kristinehamn
Lars Gunnar Sander, Forshaga

Styrelse

<i>Ordförande och projektansvarig</i>	
Bengt Nordstrand	Karlstad
<i>Vice ordförande och evenemangs-ansvarig</i>	
Hans Olsson	Forshaga
<i>Sekreterare</i>	
Gunnar Jonsson	Säffle
<i>Kassör</i>	
Jens-Åke Nilsson	Karlstad
<i>Programansvarig</i>	
Anneli Johannesson	Hammarö
<i>Ledamot</i>	
Gunilla Klarqvist	Slottsbron
<i>Ledamot</i>	
Gunnar Allenmark	Hammarö
<i>Ledamot</i>	
Per Magnusson	Arvika
<i>Ledamot</i>	
Anne-Marie Monsén Olsson	Karlstad

Övriga funktionärer

<i>Revisorer</i>	
Bernhard Granholm	Kristinehamn
Karl-Gustav Lindgren	Säffle
<i>Revisorssuppleant</i>	
Olle Skoog	Kristinehamn
<i>Valberedning</i>	
Lars Gunnar Sander	Forshaga
(sammank)	
Peter Borg	Molkom
Margareta Modén	Karlstad
<i>Redaktör; VärmlandsAnor</i>	
Åke Hörnqvist	Hammarö
<i>Layout; VärmlandsAnor</i>	
Olle Andersson	Karlstad
<i>Redaktör; VärmlandsRötter</i>	
Gunnar Jonsson	Säffle
<i>Materialförvaltare</i>	
Jens-Åke Nilsson	Karlstad

forts. nästa sida

Kallelse till Årsmöte

Lördag den 27 mars 2010 kl 13.00 hålls årsmöte i Värmlands släktforskarförening i Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum, Karlstad.

Förslag till dagordning:

1. Mötet öppnas	13. Budget för 2010
2. Fråga om mötet anses stadgeenligt utlyst	14. Val av ordförande för 2010
3. Godkännande av dagordning	15. Val av ordinarie styrelseledamöter för åren 2010 och 2011 (i tur att avgå är Hans Olsson, Anneli Johannesson, Anne-Marie Monsén Olsson och Gunilla Klarqvist).
4. Val av mötesordförande	16. Val av revisorer och revisorssuppleant för 2010
5. Val av mötessekreterare	17. Val av redaktör för VärmlandsAnor för 2010
6. Val av justerare	18. Val av valberedning för 2010
7. Styrelsens verksamhetsberättelse och räkenskaper	19. Övriga frågor
8. Revisionsberättelse	20. Mötet avslutas.
9. Fråga om styrelsens ansvarsfrihet	
10. Motioner till årsmötet	
11. Styrelsens förslag till verksamhetsinriktning för 2010	
12. Medlemsavgiften för 2011	

Därefter:

Lennart Edberg berättar under rubriken

Alla var vi små på Marieberg

Årsmötet den 28 mars 2009

Avgående styrelseledamöter var Lars Gunnar Sander och Peter Borg.

Roland Hedström avgick som revisor.

Nya styrelseledamöter blev Gunnar Allenmark, Per Magnusson och Anne-Marie Monsén Olsson.

Till ny revisor valdes Karl-Gustav Lindgren.

Vid styrelsemötet den 22 april konstituerade sig styrelsen enligt ovan.

Efter årsmötesförhandlingarna följde underhållning med vers och musik från Nordvärmland genom Torleif Styffe och hans vänner.

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit åtta ordinarie protokollförda sammanträden samt ett heldagsmöte där föreningens fortsatta inriktning och organisation diskuteras. Organisationen med uppdelning i ansvarsområden har fortsatt under året och har fungerat bra.

Bengt Nordstrand har deltagit i Släktforskarförbundets ordförandekonferens i Falköping den 21 aug.

Bengt Nordstrand, Anneli Johannesson och Hans Olsson har som ombud representerat föreningen vid riksstämman i Falköping den 22 aug.

Projektgruppen

Bengt Nordstrand (sammanställande), Jens-Åke Nilsson, Per Magnusson och Anne-Marie Monsén Olsson.

Syftet med projektgruppen är att driva projekt inom föreningens ram. Gruppen skall såväl sätta igång samt genomdriva och följa upp igångsatta projekt. Under året har gruppen arbetat med följande projekt:

Kyrkoboksregistrering.

Vår första CD-skiva med Värmlands kyrkoboksregister (VKBR 09) har kommit ut under året med register till 23 socknar. Den har sålt bra. Därmed har vi i allt väsentligt kunnat frångå hanteringen med pappersregister. Förberedelser har gjorts för arbetet med en ny upplaga med fler socknar.

Personregister till VärmlandsAnor.

Nya årgångar har registrerats av Lars Gunnar Sander. Registret är tillgängligt för medlemmarna på VärmlandsRötter.

En ny släktforskarkatalog

finns och uppdateras på vår hemsida. Peter Borg svarar för sammanställningen.

Projekt Hela Värmland

syftar till att erbjuda träffar och programaktiviteter för släktforskare även på andra platser i Värmland än Karlstad. Lokala släktforskargrupper finns nu i Arvika, Kristinehamn och Arvika och där ordnas nu regelbundet släktforskarmöten på respektive ords bibliotek och i gott samarbete med respektive bibliotek.

Ytterligare en lokalgrupp är under uppstart i Sunne. Planer finns att fortsätta med liknande initiativ i Filipstad.

En registrering pågår av *F.A. Boltzius brevsamling* vid Värmlands Museum. Brevskrivare registreras med namn, datum och adress för att ge forskare en hjälp att komma in i brevsamlingen på ca 33 000 brev. Projektet sker i samarbete med museet som tillhandahåller dator och upplåter lokal. Efterhand som registrerade volymer blir genomgångna så läggs registret på vår medlems-sida på VärmlandsRötter som medlemsförmån.

Namn åt de döda (NÅDD)

är släktforskarförbundets projekt för att ge ut en ny CD-skiva med döda i Sverige 1901 – 2010 som ersättning för den tidigare för åren 1946 – 2006. Arbetet med att registrera de värmländska dödböckerna 1901 – 1946 har letts av Jens-Åke Nilsson och har involverat många medlemmar. Arbetet med Värmlandsdelen slutfördes till årsskiftet.

Programgruppen

Föreningens programverksamhet har planerats och arrangerats av Programgruppen som under året bestått av Lars-Gunnar Sander, Eva Lejrin, Gunnar Allenmark och Anneli Johannesson (sammanställande).

Sju temakvällar och fem fikakvällar har ordnats. Temakvällarna har handlat om Gustaf Fröding, galgplatser, insamling

och presentation av släktens foton, att använda sig av bouppteckningar, släktforskning i Örebro län, Selma Lagerlöf och hennes släkt, samt om separationen från Finland 1809. Vi har också haft en del inledningar av medlemmar vid fikakvällarna, där bland annat Margareta Modén berättat om glömda arkiv, Bengt Nordstrand berättade om forskning i Bjurtjärn och Anette Carlsson presenterade programmet Min släkt.

Att våra möten varit uppskattade kan vi sluta oss till av att deltagarantalet stadigt har ökat.

Nytt för i år är att vi bjuder på fika vid samtliga möten förutsatt att de är i Arkivcentrum, att mötestiden fortsättningsvis är bestämd till 18.30, och att kallelse går ut per mail till dem som så önskar.

Förutom de ordinarie tema- och fikakvällarna har en ny mötesform startat under opretentiösa ”självstyrande” former. De som har möjlighet kan delta vid träffar dagtid på måndagar i Arkivcentrum. Nästkommande möte och innehåll bestäms på plats och annonseras endast via anslagstavla i Arkivcentrum. Verksamheten startade under hösten och har varit mycket uppskattad och fått många besökare.

Evenemangsgruppen

Evenemangsgruppen har under året planerat och genomfört externa evenemang enligt nedan samt svarat för fortbildningen av styrelsen och de närmaste medhjälparna, samt ansvarat för Arkivjouren på Värmlandsarkiv. I evenemangsgrupp ingår Liv Hagberg, Gunilla Klargvist, Gunnar Jonsson, Ingegerd Karlstedt samt Hans Olsson (sammanställande)

Föreningen har under året genomfört/medverkat i följande evenemang:

Släktforskningens Dag.

Den stora begivenheten på hemmaplan var Släktforskningens Dag som detta år äge rum lördagen 21 mars. Bengt Nordstrand var sammanställande för planeringsmötena.

Tema för 2009 var 25 år med Värmlands Släktforskarförening, Släktforsk-

ning och Skönlitteratur. Föreläsningar gavs av föreningens förste ordförande Anders Höglund "Värmlands Släktforskarförening 25 år", av Författaren Lars Andersson "Historien om ett hemman" samt av Erik Gustavsson om den nya internetresursen för emigrantforskning EmiWeb.

Utställning av släkt- och bygdelitteratur av K G Lindgren Säfte.

Dagen besöktes av ca 250 intresserade släktforskare som dessutom passade på att besöka det populära Café Almqvist som betjänades av Ulla Andersson och Gunilla Klarqvist.

Gammelvala Brunskog.

Det har blivit en tradition att vi medverkar tillsammans med Sven Haages släktforskare från Brunskog. I årets vecka 18-25/7, deltog vi varje dag med två släktforskare från föreningen.

Rämmens hembygdsförening

ordnade informationsmöte om släktforskning 15 augusti. Bengt Nordstrand medverkade.

Ransäters Höstmarknad,

Nytt för året var Höstmarknaden i Ransäter lördagen 15 augusti, som blev mycket lyckad med många besökare och ett mycket trevligt bemötande av Ransäters hembygdsförening.

Släktforskardagarna i Falköping.

Falbygdens Släktforskarförening i kulturbygden i Västergötland stod för årets släktforskardagar som genomfördes 21-23 augusti. Föreningen tillsammans med Värmlandsarkiv deltog med en monter. Många intressanta föredrag och utflykter hade anordnats av Falbygdens Släktforskarförening.

En mycket uppskattad bussresa till Falköping hade anordnats av Gunilla Klarqvist och Ingegerd Karlstedt under lördagen. Mer finns att läsa om släktforskardagarna i Värmlands Anor 2009:3.

Värmlandsnäs Skördefest.

Millesviks församlingshem bemannades 5-6 augusti av Kerstin Tungström, behjälplig av Karl Gustav Lindgren, Sven Johansson och Gunnar Jonsson. Ett utbud av våra register, CD-skivor mm fanns till försäljning

Arkivens Dag.

Årets tema var Liv och Död. Vi deltog både i Karlstad på Värmlands Arkiv, samt i Sunne på det nyligen invigda biblioteket lördagen 13 november. Föreningen var representerad på båda platserna

Seklingsnatta Forshaga Kommun.

Christer Hammarström och Ragnar Johansson representerade föreningen den 13 november under Seklingsnatta i Deje Kulturhus. Under kulturveckan hade Lars Gunnar Sander föredrag på biblioteken i Forshaga och Deje,

Arkivjour.

Gunnar Jonsson har varit ansvarig för den arkivjour som föreningen har varit behjälplig med under torsdagar kl 16.00-20.00 på Värmlandsarkiv, då besökare fått hjälp i sin släktforskning.

Övrigt.

För styrelse samt övriga medhjälpare har genomförts utbildning och information av

- Gunnar Jonsson i olika dataprogram samt arkivutbildning av Petra Berglund Värmlandsarkiv.
- besök på Sjöändans skans samt Långelanda Tingshus med hjälp av Ingegerd Karlstedt
- Liv Hagberg tog oss med till Finnkulturcentrum.
- information på SVT i Karlstad hos Kjell Gustavsson.
- ett mycket intressant besök har också genomförts hos Erik Gustavsson på Sverige Amerika Centret med bl.a demonstration av EmiWeb

Föreningens medverkan i externa arrangemang har medfört ett ökat intresse för släktforskning, vilket bl.a. resulterat i flera studiecirklar, nya medlemmar, samtidigt som föreningens verksamhet marknadsförs på ett bra sätt.

VärmlandsAnor

Under året har vi successivt utökat upplagan till 1.450 ex. Vi har försökt hålla en fast utgivningsplan, så att medlemmarna skall ha sin tidning i brevlådan i mitten av mars, juni, september och december. Nytt för i år är den redaktionskommitté, som hade

sitt första sammanträde i oktober.

VärmlandsRötter

Sammanställande: Gunnar Jonsson, Säfte. I gruppen ingår: Lenah Hedin, Kila och Meta Modén, Karlstad.

Vi har under året haft en regelbunden mailkontakt. Gunnar har löpande uppdaterat hemsidan, numer flera gånger per månad. Utvecklingen av sockensidorna har fortsatt, bl a med att koordinater för orterna i ortlistorna läggs in med hjälp av forskare ute i landskapet. Några socknar samt Näs härad har fått sina ortnamn förklarade. "Månadens länktips" har varit en uppskattad sida. Startsidan har fått en blänkare inför varje evenemang vi medverkar i.

På medlemssidorna har tillkommit ett bouppteckningsregister för Mellansysslet 1882-1900. Registren över "Värmlänningar i Polisunderrättelser" samt "Boltzius brevsamling" har uppdaterats under året av Jens-Åke Nilsson och Anne-Marie Monzén Olsson.

Huvudsidan Rötter har under oktober-november flyttat till en ny internetserver, vilket tyvärr resulterade i några veckor utan möjlighet till uppdatering av de lokala Röttersidorna. Även VärmlandsRötters medlemssidor har varit oåtkomliga alltför lång tid på grund av detta byte.

Övrig medlemservice

Utbyte av medlemsblad har skett med ett hundratal andra släktforskarföreningar. Dessa publikationer förvaras i pausrummet i anslutning till forskarsalen på Arkivcentrum Värmland där de kan läsas av besökarna.

Gunnar Jonsson har verkat som fadder för DIS (Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen) och därvid servat DIS-medlemmar med rådgivning.

Gunnar Jonsson och Hans Olsson har lett olika *släktforskningskurser* och cirklar i externa arrangörers regi.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, telefon och e-post besvarats av styrelsemedlemmarna och lokalombuden. Många förfrågningar kommer från Norge och USA.

Ekonomi

Åter igen ett verksamhetsår med bra ekonomiskt resultat främst beroende på fortsatt ökning av medlemsantalet och större netto på försäljningen av publikationer än budgeterat.

Nedskrivning har gjorts av boklagret med 17812 kr och 19000 kronor har reserverats för kommande behov av underhåll av vår hemsida.

Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen.

Styrelsen föreslår att årets överskott 254 kr jämte föregående års balanserade vinstmedel 103163 kr, tillhoppa 103417, balanseras i ny räkning

Slutord

Organisationen med ansvariga grupper fortsätter och har medfört att många personer har kunnat engageras i att arbeta för föreningen.

Kontakten med medlemmarna har varit livlig under året. Det har skett på olika sätt:

Genom möten, jourverksamheten, reaktioner på tidningen VärmlandsAnor och hemsidan VärmlandsRötter.

Intresset för vår mötesverksamhet har ökat starkt under året både vid Arkivcentrum i Karlstad och i Arvika, Kristinehamn, Sunne och Säffle.

Allmänheten har kunnat komma i kontakt med oss genom vår närvaro på Släktforskningsdag och Arkivens dag och de olika arrangemangen kring hembygd och arkiv och genom hemsidan VärmlandsRötter.

Resultaträkning 2009

Intäkter	20091231	20081231	Budget 2010
Medlemsavgifter	189 953	181 698	185 000
Försäljning publ o CD	51 511	20 440	34 000
Porto/frakt	5 178	4 282	0
Annonser		300	0
Övriga intäkter	765	7 618	0
Ändamålsbestämda medel			10 000
Bidrag Karlstads kommun	1 500	1 000	1 000
Bidrag region Värmland	0	5 000	5 000
Summa intäkter	248 907	220 338	235 000

Kostnader

Föreningen gemensamt	39 016	29 068	40 000
VärmlandsAnor	86 345	98 053	90 000
VärmlandsRötter	2 001	1 722	2 500
Publikationer o CD	32 235	16 415	16 000
Riksstämman	13 467	19 291	25 000
Medv övr ext arrangemang	22 671	16 953	22 000
Projekt	4 368	1 063	5 000
Medlemsadministration	2 307	2 426	2 500
Lokala grupper			20 000
Programverksamhet	6 715	7 323	12 000
Summa kostnader	209 125	192 314	235 000

Resultat före

avskrivningar	39 782	28 024
Avskrivningar	5 448	0
Resultat efter avskrivningar	34 334	28 024
Finansiella intäkter	2 732	5 072
Finansiella kostnader		
Nedskrivning boklager	17 812	7 812
Avsättning	19 000	25 000
Årets resultat	254	284

Balansräkning 2009

Tillgångar	20091231	20081231	Skulder och Eget kapital	20091231	20081231
Plusgiro	54 391	66 399	Skulder	978	15 858
Bank	179 488	133 569	Förutbetalda medlemsavgifter	87 079	75 353
Fordringar	0	0	Förutbetalt porto	840	840
Varulager	5 566	23 378	Reserv för projekt	47 130	28 130
Inventarier		0	Eget kapital	103 164	102 881
Sum tillgångar	239 445	223 346	Årets resultat	254	284
			Sum skulder o eget kapital	239 445	223 346

Det finns därför all anledning att se fram emot ett nytt verksamhetsår 2010 med tillförsikt och positiv förväntan.

Karlstad i februari 2010

Styrelsen för Värmlands släktforskarförening

VERKSAMHETSINRIKTNING 2010

Under år 2010 ska verksamheten bedrivas så att ännu fler, som är intresserade av släktforskning, ska hitta fram till Värmlands Släktforskarförening, finna stöd för sitt intresse och möta och ha utbyte med andra som delar detta intresse.

Verksamheten ska år 2010 fortsatt organiseras i den grupp- och projektform, som styrelsen utvärderat som positiv, och med ambitionen att engagera så många som möjligt i föreningens arbete. Styrelsen är ansvarig för helheten och för organisationens anpassning.

Arbetet fortsätter med projekt som

kyrkoboksregister på CD-skiva och med vissa register på VärmlandsRötters medlemsida.

Projektet Hela Värmland fortsätter med möten på ytterligare ett par orter i Värmland utanför Karlstad och med uppföljning och fortsatt stöd till lokalgruppernas aktiviteter.

Programverksamheten fortsätter med träffar på dag- och kvällstid samt föredrags- och diskussionsmöten. Förbättrad medlemskontakt och information samt fokus på nya medlemmar förblir prioriterat. Vi skall också verka för bättre kontakt med studiecirkelsverksamhet och biblioteken i Värm-

land. Jourverksamheten i forskarsalen på Arkivcentrum fortsätter.

Föreningen fortsätter samarbetet i olika arrangemang med hembygdsföreningar, byalag, arkivens dag samt ordnar program för släktforskningens dag. Vi deltar i Släktforskardagarna i Örebro i augusti.

Tidningen VärmlandsAnor ges ut med fyra nummer. Vi behöver också satsa en del resurser på Hemsidan VärmlandsRötters modernisering och att åtgärda tekniska brister. Även innehållsmässigt byggs sidan kontinuerligt ut.

Ordföranden har ordet

Jag har bett att få sluta som ordförande i Värmlands släktforskarförening. Det beror inte alls på några problem med föreningen. Det är bara min del som ena parten i ett äldre par som nu gör att det ansvar som ordförandeskapet medför blir lidande. Då är det bättre att lämna över till någon annan med mer kraft.

Nu kan det vara av intresse att reflektera litet över hur vår förening har utvecklats under de tre åren 2007 – 2010. Det har faktiskt hänt en hel del.

Låt mig börja med de olika slagen av mötesverksamheter som vi haft. Släktforskningens dag, den tredje lördagen i mars varje år, har blivit ett etablerat inslag i våra aktiviteter. Kring 250 till 300 personer har besökt Arkivcentrum varje gång för att ta del av ”pröva på”-aktiviteter vid datorerna, se på utställningar och höra på inspirerande föredrag. Vi har inte riktigt vågat dra på med mer annonsering, för lokalerna klarar knappast så mycket mer folk på en gång. Fö-

reläsningssalen har varit full och kön vid datorerna har funnits hela dagen. Ska detta evenemang växa måste det nog bli genom en utvidgning till fler orter och platser.

Samarbetet med Värmlandsarkiv och Arkivcentrum har utvecklats väl under dessa tre år. Vi har numera skrivit ett avtal som reglerar detta samarbete. Utöver evenemang som Släktforskningens dag och Arkivens dag, så bidrar vi varje torsdagkväll (16 – 19) med jourhavande forskarhjälp i forskarsalen. Dessutom har vi tillgång till Arkivcentrum för våra olika mötesaktiviteter, vilket är ovärderligt. Det är på sin plats att framföra ett tack till Värmlands arkiv för ett utomordentligt gott samarbete.

Våra mötesaktiviteter på Arkivcentrum har utökats och framför allt fått ett allt större antal deltagare. Det är allt från spännande föredrag, till enklare erfarenhetsutbyte. Nu har vi möten både kvällstid (vanligen torsdagar) och dagtid (måndagar). Att vi numera skickar påminnelser per epost

bidrar säkert till att allt fler hittar till våra möten.

Hela Värmland har vi kallat projektet att uppmuntra till bildande av lokalgrupper på andra orter än Karlstad. Dessa grupper kan på eget initiativ starta aktiviteter på den egna orten, och de kan söka om stöd hos styrelsen för detta. Sjäffle fanns sedan tidigare, nu har tillkommit grupper i Kristinehamn och Arvika, och Sunne är på gång. Under våren prövar vi med ett besök i Filipstad. Grupperna har visat sig vara livskraftiga och idérika.

Detta har skett i samarbete med de lokala kommunbiblioteken i Kristinehamn, Arvika och Sunne, som alla har varit tillmötesgående med lokaler och vi har gett synpunkter på bibliotekens förutsättningar att fungera som platser för forskning med databaser och uppkoppling till de internetbaserade tjänsterna.

Vi har också besökt ett antal av de lokala hembygdsföreningarna i

samband med deras egna aktiviteter. Så har vi varit i Bjurtjärn/Storfors, Brunskog, Forshaga, Nyed, Ransäter, Rudskoga, Rämnen och Väse.

Detta om mötesverksamheter. Vårt arbete med olika slags register har fortsatt och har undergått en utveckling från olika pappersregister som det dominerande, för att allt mer gå över till digitalt lagrade register, t.ex. på CD. Av de 100 värmländska socknarna har vi nu kyrkboksregister för 23 st. på vår CD-skiva. Tanken är att fortsätta bygga ut detta, även om det inte går att säga idag i vilken takt detta kan ske. Det beror i mycket på hur mycket hjälp vi kan få av våra aktiva medlemmar. Sedan får framtiden avgöra om CD-skivor i ständigt nya versioner är lösningen, eller om det är bättre att lägga upp alltihop på nätet.

Vi har också varit på bettet när det gäller att bidra till den nya Sveriges dödbok, som ska omfatta åren 1901 – 2010, och således kan lysa upp de hittills ”mörka åren” 1901 – 1945. Att vi klarat av detta beror dels

återigen på gott samarbete med Värmlandsarkiv, dels på vår ihärdigt pådrivande kassör Jens-Åke Nilsson. Utan Jens-Åkes insats hade det inte varit möjligt att klara av detta.

Vår hemsida, VärmlandsRötter, har också utvecklats under de senaste tre åren, i detta fall tack vare Gunnar Jonsson, en annan av våra outröttliga medarbetare. Materialet på sidan har växt, och min uppfattning är att sidan blivit alltmer lättillgänglig och aktuell. Men ibland blir det tillfälliga bakslag, som när vi anslöt till Släktforskarförbundets server. Då gick det plötsligt inte längre att komma åt våra lösenordsskyddade medlemsidor. Det har varit sorgligt segt att komma tillrätta med detta, men det kommer att ske på ett eller annat sätt. Men det står också klart att sådan här teknik åldras snabbt och styrelsen har därför insett att vi måste lägga en del pengar på en modernisering.

En trevlig sak, som åtminstone delvis hänger ihop med ordförandeskapet, är alla frågor, en del per telefon, många per epost, som kommit om allehanda

släktforskningsproblem. En del av dessa har det varit ett nöje att kunna hjälpa. I några fall har vi gått bet. Ett par dussin förfrågningar om året från Amerika hör till dessa, och har i några fall lett till spännande tankeutbyte, som fördjupat min bild av den svenska sociala historien under 1800-talet och början av 1900-talet.

Jag funderar nu på i vilken form delar av detta material kan överlämnas till Sverige-Amerika centret, en annan av våra stående samarbetspartner. Centret, som tidigare kallade sig Emigrantregistret, har utvecklats på ett intressant sätt, genom att bredda sitt fokus på emigrations- och immigrationsforskning till att inte bara handla om USA, utan också inte minst Norge, som är en viktig del av den värmländska historien.

Även om jag slutar vara ordförande, kommer jag inte att försvinna. Jag kommer säkert att kunna påträffas vid våra olika möten, som jour i forskarsalen m.m. Det har varit tre givande år.

Bengt Nordstrand

Föreningens våraktiviteter:

Mantalslängder	Torsdag 11 mars Kl 18.30	Vi utbyter erfarenheter. Föreningens före ordförande Lars Gunnar Sander inleder på temat ”Mantalslängderna - vad kan man få ut av dem”..	Arkivcentrum, vån. 7
Släktf. dag	Lördag 20 mars Kl 10.00-15.00	Årets tema: Vet Du vem Du är - källor och arkiv till din historia. Fri parkering runt Arkivcentrum.	Arkivcentrum
Årsmöte	Lördag 27 mars Kl 13.00	Föreningens årsmöte - Efter årsmötet berättar Lenart Edberg under rubriken Alla var vi små på Marieberg.	Arkivcentrum. Rolf Edberg-salen
Temakväll	Torsdag 15 apr. Kl 18.30	Karlstads tidiga historia - den dolda staden. Martin Karlsson, arkeolog och chef för kulturmiljöenheten vid Värmlands Museum, som gjort ett flertal utgrävningar i centrala Karlstad.	Arkivcentrum, vån. 7
Kyrkogårdsvandring	Torsdag 20 maj Kl 18.30	Kyrkogårdsvandring på Gamla kyrkogården i Karlstad. Leif Andersson guidar.	Gamla kyrkogården
Temakväll	Torsdag 20 maj Kl 18.30	En vandring på gamla kyrkogården i Karlstad, med guidning av Leif Andersson, som berättar om kyrkogården, gravarna och dem som vilar därunder.	Gamla Kyrkogården

Namn åt de döda - vi klarade det!

Vi klarade målet att få alla församlingar klara om än med knapp marginal och efter en del strul på slutet. Under detta arbete har 46 registrerare registrerat 165 011 döda inklusive födelseförsamling och civståndsdatum. Med benäget tillstånd av Värmlandsarkiv har 9 409 vänstersidor från sekretessbelagda dödböcker fotograferats och sedan distribuerats till registrerarna.

Värmlandsarkiv har kompletterat drygt 48 000 döda med födelseförsamling och civståndsdatum från sekretessbelagda församlingsböcker.

Värmlands Släktforskarförening framför ett varmt tack till alla registrerare för deras insatser och vi vill särskilt framhålla det mycket goda samarbetet med och stödet från Värm-

landsarkiv inklusive deras arbete med kompletteringar. Utan deras insats skulle vi aldrig nått målet.

Som gräde på moset kan rapporteras att det inkommit ett stort grattis från Släktforskarförbundets ledning för projektet. Vi är hittills det enda län som är helt färdiga.

Vår NÅDD-general, Nils-Åke Nilsson, har själv svarat för nästan 20 % av registreringarna.

Hans insatser har dock inte enbart bestått i att registrera. Han har även fotograferat av alla ovanstående vänstersidor. Till detta kommer att utan hans påstötningar, utförda med finesse, hade vi haft betydligt svårare att nå målet.

Åke Hörnqvist

Lite värmlandsstatistik från förbundets hemsida:

Registrerare	Antal	% av alla	Ackumulerat
Jens-Åke Nilsson	32 063	19,4%	19,4%
Carl-Johan Ivarsson	15 265	9,3%	28,7%
Hans Ramebäck	11 511	7,0%	35,7%
Lars Åke Nilsson	7 623	4,6%	40,3%
SSGF, B.Kruckenbergs	6 282	3,8%	44,1%
Lena Appelfeldt	6 263	3,8%	47,9%
Raymond Tryggvesson	5 440	3,3%	51,2%

Register till Järnskog

av
Margareta Hultman
och Rickard Loberg.

Födde 1664-1843
5358 poster
9 sorteringar och utdrag
307 sidor A4
225:-*

Födde 1844-1931
5270 poster
9 sorteringar och utdrag
328 sidor A4
235:-*

Vigde 1689-1931
2297 poster
7 sorteringar och utdrag
177 sidor A4
145:-*

Döde 1664-1931
7688 poster
5 sorteringar och utdrag
324 sidor A4
235:-*

Uppdateringar till antavlor efterlyses

Vår populära serie med Värmländska Antavlor har nu nått ytterligare ett delmål - 150 st.

Det är då dags att sammanställa antavlorna 101-150 i en samlingsvolym.

Mycket kan ha hänt inom forskningen sedan antavlorna publicerades, så om någon av er forskare vill uppdatera sin inskickade antavla, är ni välkomna att

skicka in ändringar och tillägg. Även ändringar och tillägg till antavlorna nr 1-100 kommer att publiceras i denna tredje samlingsvolym, så även sådana är välkomna.

Som en följd av detta kommer CD-skivan med antavlorna 1-100 att komma i en ny version, nr 1-150.

Skicka in dina ändringar till vsff@telia.com eller till föreningens sekreterare (adress på sidan 2) senast den 1 maj.

Är du osäker på vilken version av antavlorna du skickat in, hör av dig så skickar jag över en kopia.

Gunnar Jonsson, Säffle

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla som är medlemmar i en släktforskarför-
ening.

Anor sökes nr 848

Min ff ff ff f hette Magnus Torpfält, soldat vid Närke-Värmlands rege-
mente, Kristinehamns kompani. Han
hette Ersson/Eriksson när han föddes.
1732-1796.

Jag har varit i kontakt med Värm-
lands arkiv och därifrån fått kopior
på generalmönsterrullor men där står
inget om födelseort. Jag har program-
met "Min släkt" och har där sökt i
alla församlingar i Värmland utan att
hitta en fader Eric med son Magnus
som stämmer.

Min fråga blir då: Finns det någon
som forskat på soldater i Värmland
som jag kan få något bra tips av. I de
militära papperen står bara att han var
född i Värmland.

Hälsningar,
Kurt Åkerlind
Parkvägen 31
737 31 Fagersta
Tel: 0223-15481
E-post: kurt.akerlind@telia.com

Släktforskarlagarna
ÖREBRO 2010

Min mormor, Margit Adolfina föddes
i Jakobs församling i Stockholm med
okända föräldrar i födelseboken. Nu
visste mormor själv att hennes mor
var Anna Laura Jansson född 1875 i
Stockholm och död 1949 i Stockholm
och hennes far var Läkaren Adolf
Jonasson-Hygerth född 18/2-1868 på
Ölserud i Kila och död i Göteborg den
6/11-1914. Dock är Adolf inskriven i
Kila dödebok och med största säker-
het även begravnen i Kila.

Jag vet att mormor har använt
efternamnet Wald under sin uppväxt,
men inte förrän på senhösten 1919
skickas en skrivelse till Länssty-
relsen om att hon ska få bära detta
efternamn. Vilket också beviljas den
20/1-1920. Wald har ingen anknyt-
ning till slakten, men det finns en
berättelse från mormor själv om att
det skulle vara efter hennes farmors
mor. Är fallet så är det antingen ett
komihåg fel av efternamnet eller ett
skrivfel, då mormors farmors mor
hette Lena Wall.

Mormor kommer till sin farfar
Jonas Persson på Ölserud i Kila från
Stockholm den 9/4-1914 som foster-
dotter (enligt böckerna). Mormor är
dock konfirmerad 13-14/6-1914 i Kila
kyrka, vilket jag skulle tyda till att hon
har vistats hos Jonas tidigare.

Så småningom kommer mormor
tillbaka till Stockholm och gifter sig
där 4/10-1925 med Gustaf Konrad
Bäck 1899-1975. De bygger ett hus i
Danderyd där de sedan lever hela sitt
liv. Paret får 2 döttrar varav den äldre
emigrerar till USA och den andra bor
i Tyresö.

Angående min mormors far Adolf
Jonasson-Hygerth kan väl sägas
att han hade tur. Föräldrarna Jonas
Persson och Christina Sofia Johan-
nesdotter gifter sig 16/10-1862 i
Kila. Christina Sofia flyttar till Jonas
i Norra Sunsa i By, där paret får 2
söner vilka båda dör som småbarn.
Familjen flyttar till Ölserud i Kila
1867 där Adolf föds. 1871 föds och
dör Adolfs lillasyster, samtidigt som
modern dör i barnsäng.

Nr 152

Adolf Hygerth - militärläkare

Att Adolf hade tur syftar jag på att
bara han når vuxen ålder från detta
äktenskap. Det dröjer ända till 1880
innan fadern Jonas gifter om sig med
Emma Christina Jansdotter och med
henne får han ytterligare 9 barn.

Adolf är inskriven på Karlstads
Läroverk 1883-1889, därefter blir
det Uppsala Universitet och sedan
Karolinska Institutet i Stockholm.
Adolf är så färdig som Med. Lic, den
11/11-1899 i Stockholm. Förutom att
vara praktiserande läkare i Stockholm
är han verksam inom det militära
som läkare. Han är även inskriven
som läkare vid Grännaforssa brunn
1906-1908.

Efternamnet Hygerth tar Adolf i
samband med sina studier. Namnet
finns också bland några kusiner och
kusinbarn på Adolf moders sida.

Marianne Strömberg
Sleipnervägen 13
136 42 Handen
marianne.stromberg@bredband.net

Antavla nr 152	Upprättad för Adolf Hygerth, f. 18/2 1868 i Ölserud, Kila(S)					mm f(14) t. Marianne Strömberg. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V			
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2, <u>får</u>	Persson	Persson, Per	Persson, Per	Jonsson, Per	1/2 1718, Ed, Borg - 17/6 1770, Ed, Malöga		
Persson	Per	f 13/3 1775, Ed, Ås	19/1 1748, Ed, Malöga - 20/11 1794, Ed	Andersdotter, Britta	10/10 1707, Ed, Malöga - 8/3 1777, Ed		
Jonas	Hemmansägare	d 15/6 1811, Ed, Ås	Bengtsson, Stina	Larsson, Bengt	1721, Ed, Ås - 19/4 1784, Ed, Ås		
Hemmansägare	f 22/8 1803	g 1/11 1797, Ed	8	Jonasdotter, Catharina	27/3 1729, Ed, Kållerud - 28/5 1783, Ed		
f 14/6 1837	Ed, Ås	Olofsdotter, Marit	Håkansson, Olof. Nämndeman	Jeansson, Håkan	4/9 1710, Ed, Ås - 11/5 1778, Ed, Ås		
Ed, Ås	d 13/6 1858	f 9/3 1776, Ed, Ås	11/10 1746, Bro, Labetan - 1817, Ed	Olofsdotter, Kerstin	1709 - 2/1 1780, Ed, Ås		
d 24/7 1918	By, Sunsa N	d 25/7 1860, Ed, Ås	Jonasdotter, Kerstin	Persson, Jonas. Danneman	1696, Ed, Ås - 1/10 1761, Ed, Ås		
Kila, Ölserud	g 15/11 1827, Bro	4	9	Persdotter, Marit	1707, Ed, Ås - 7/4 1762, Ed, Ås		
g 16/10 1862	Olofsdotter	Olofsson, Olof	Ersson, Olof. Bonde	Larsson, Erik	1717 - 22/8 1784, Ed, Snuterud		
Kila	Britta Cajsa	f 28/8 1777, Bro, Stürserud	25/1 1753, By, Snuterud - 4/8 1833, Bro	Larsdotter, Britta	d 20/5 1757, Ed, Snuterud		
Nr 1, <u>ansökare</u>	f 18/1 1805	d 21/12 1855, Bro, Stürserud	Persdotter, Maria	Olofsson, Per. Kyrkvård	1725, Bro, Labetan - 15/5 1786, Bro		
Hygerth	Bro, Brosäter V	Larsdotter, Maria	10	Hansdotter, Catharina	1731, Bro - 19/11 1792, Bro, Stürserud		
Adolf Jonasson	d 17/11 1882	f 11/3 1780, By, Slättvälv	Bengtsson, Lars. Kyrkvård, danneman	Larsson, Bengt	Se nr 34		
Läkare	By, Sunsa N	d 4/9 1838, Bro, Stürserud	Larsdotter, Britta	Jonasdotter, Catharina	Se nr 35		
f 18/2 1868	5	11	11/6 1754, Bro, Gåddvik - 1837, Ed, Ås	Eriksson, Lars. Nämndeman, häradsdomare	1724 - 1810		
Kila, Ölserud	Svensson	Svensson, Sven. Bonde	Svensson, Sven. Danneman	Andersdotter, Ingrid	1724 - 19/9 1776, By, Spässlanda		
d 6/11 1914	Johannes	f 5/8 1752, Kila, Takene Ö, Sand	20/12 1724, Kila - 8/4 1790, Kila	Persson, Sven	1665 - 8/1 1725		
Göteborg(O), Hospitalet	Hemmansägare	d 20/3 1829, Kila, Takene Ö, Hagen	Jonasdotter, Sara	Svensdotter, Annika			
Jansson	f 20/6 1801	g 24/6 1792, By	12	Hansson, Johan	f 16/8 1690, Gillberga, Klockaregården		
Anna Laurentia	Kila, Takene Ö, Sand	Svensdotter, Kerstin	Jonsson, Sven. Bonde	Bryngelsdotter, Kerstin 1691, Gillberga, Ramsrud - 1724, Gillberga			
f 13/5 1875	d 3/2 1883	f 9/8 1756, By, Kräkerud	1719 - 4/5 1760, By, Kräkerud				
Nr 3, <u>mor</u>	Kila, Takene Ö, Hagen	d 13/12 1839, Kila, Takene Ö	Nilsdotter, Ingrid				
Johannesdotter	g 11/12 1831, Kila	6	13				
Christina Sofia	Wall	Persson, Bengt. Hemmansägare	Bengtsson, Per. Bonde	Svensson, Bengt (1700-1707), Kila, Kärrholmen - 11/2 1758, Kila	f c1707		
f 14/1 1837	Lena Bengtsdotter	f 21/1 1775, Kila, Dalen	Böjresdotter, Kerstin	Månsdotter, Margareta			
Kila, Takene Ö, Hagen	f 15/2 1802	d 31/3 1863, Kila, Dalen	14	Ersson, Börge	29/5 1716, Kila, Boda - 7/3 1787, Kila, Boda		
d 20/11 1871	Kila, Ölserud	g 31/3 1799, Kila	Wall, Jakob. Fältväbel	Jonasdotter, Kerstin	22/9 1721, Kila, Skalmetan - 8/10 1754, Kila		
Kila, Ölserud	d 23/10 1887	Kila, Takene Ö, Hagen	Wall, Anna Lisa	Wall, Nils. Fältväbel	c1703 - 1777, Kila, Ed N		
	Kila, Takene Ö, Hagen	d 19/6 1824, Kila, Dalen	f 22/8 1776, Kila, Bunäs	Blomberg, Christina	1704 - 10/11 1781, Kristinehamn		
	7	15	2/12 1745, Kila, Bunäs - 29/1 1819, Kila	Hertz, Erik	1697, Karelen(FIN) - 1760, Kila, Bunäs		
				Schultz, Helena	18/1 1701, Långserud - 18/10 1772, Kila, Bunäs		

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Genealogen 2009:2

(Norsk Slektshistorisk Forening)
Utvandring fra Finnskogen til Ingermanland i 1692 av *Jan Myhrvold*.
Jakten på Svenskemarja av *Jan Myhrvold*: Maria Lindgren född 1850 i Frykerud.

Medlemstidning 2009:4

(Falun Släktforskarförening)
Tre hovmålare från Falun av *Elisabet Hemström*: läraren Karl Jakob Westman i Karlstad f 1862 var barnbarns barn till hovmålaren Johan Nils Asplind.

Slækt & Slekt 2009:4

(Solør Slektshistorielag)
Møllere på Tjura av *Erik Kvesetberg*: antavla för Per Larsen Kjelgren född 1868 i Fryksände.

Släktbandet nr 64

(Eksjöbygdens släktforskarförening)
Efterlysning avseende bokbindaren Christian Elg död 1805 i Karlstad samt dennes dotter Lovisa Ulrika f 1765.

Släktforskaren 2009:2

(Helsingfors Släktforskare r.f.)
Antavla – Ingeborg Palmén f Leander: bl a anor till sågställaren Anders Gustaf Magnusson född 1849 i Glava

Släktforskaren nr 113

(Västerbergslagens Släktforskare)
Bokbinderi i Björnkullen, Säfsnäs: bl a Petter Matsson född 1826 i Yxkärn, Gåsborn.

Övrigt

AnRopet 2009:5

(StorStockholms Genealogiska Förening)
Släktforska i Finland

Arosiana 2009:3

(Västerås Släktforsarklubb)
Hitta släkten i Amerika av *Anna-Lena Hultman och Ted Rosvall*.

Diskulogen nr 87

(Föreningen DIS)
En modern släktbok för cd eller webben av *Bengt Kjollerström* Underlagskartor i Disgen 8.2 av *Björn Johansson*.

Flydda dagar 2009:3

(Linde Bergslags SläktforskarFörening)
Allmänt om domstolväsendet av *Birgitta Larhm*.

Slegt med Engelbrekt nr 20

(Släkt- och Bygdeforskarföreningen Engelbrekt)
Masmästareämbetet i äldre tider av *Sten Stensson*.

Släktdata 2009:4

(Föreningen Släktdata)
RAA:s bebyggelseregister av *Karl-Gustav Rosborg*.

Släkthistoriskt Forum 2009:5

(Sveriges Släktforskarförbund)
Ny svensk sökmotor samla stora arkiv på samma ställe av *Peter Petersson*.

Släkttavlan nr 52

(Staffanstorps Släktforskarförening)
Sjömanshus (Landsarkivets vägledning)

Släkt-Trädet dec 2009

(Nordvärmlands Släktforskarförening)
Brott och straff i gångna tider av *Nina Ringbom*.

Västgötogenealogen 2009:4

(Västgöta Genealogiska Förening)
Ordningsmakten och rättsväsendet av *Inger Holmquist och Lisbeth Svahn*.

Nr 153

Denna antavla utgår från min farfar Axel Lindquist.

Större delen av farfars anor kommer från Bjurtjärn, Lungsund, Karlskoga och Grythyttan.

Farfar föddes i Dalåsen, Bjurtjärn och han var yngst av åtta syskon, två syskon avled som barn. Fadern var dagkarl i Dalåsen och avled redan 1883 när farfar var tre år gammal. Farfar bodde kvar hos modern till 1896, då han vid 16 års ålder flyttade till Nyed där han arbetade som dräng på olika ställen.

I Nyed träffade han sin blivande hustru Alma Rudkvist i Asplunden och 1908 gifte dom sig. 1909 köpte dom svärfaderns egendom Asplunden 1:24 för 4500 kr och bosatte sig där till 1919 då egendomen såldes om dom flyttade till Norums gård i Nyed.

På Norum anställdes farfar som dagkarl och där ansvarade han bl.a. för smedjan och snickeriverkstanen. På fritiden var han aktiv inom missionsförbundet som predikant och söndagsskolelärare.

Rune Lindquist
Lomvägen 45
656 71 Skattkärr
errell@swipnet.se

Läsapparater - gratis

Behöver du en läsapparat, skall du vända dig till Petra Berglund på Arkivcentrum, tel 054-617700.

Om du hämtar den själv, är den din för noll kronor

Antavla nr 153	Upprättad för Axel Lindquist, f. 17/8 1880 i Dalåsen, Bjurtjärn(S)					ff(4) t. Rune Lindquist. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V			
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2. far	Fransson	Jansson, Frans. Dagkarl, gruvdräng	Jonsson, Jan. Torpare, kolare	Gullbrandsson, Jon	7/6 1695, Lungsund, Lervik - 1763, Lungsund		
Nilsson	Nils	f 13/2 1753, Lungsund, Mossviken	f 1725, Lungsund - 15/2 1787, Lungsund	Andersdotter, Kerstin	c 1690 - <1763, Lungsund, Mossviken		
Nils	d 19/6 1832, Kroppa, Kommissionsgr.	Rolofsdotter, Maria		Fassing, Rolof. Sockenskräddare	1699, Lungsund - 1746, L:sund		
Dagkarl	f 27/12 1798	g 1783, Färnebo	8	Johansdotter, Margareta	24/9 1695, Lungsund - 1767, Lungsund		
f 19/4 1830	Färnebo, Finnshyttan	Jansdotter, Katarina					
Varnum, Vassgård	d 3/6 1870	f 26/9 1759, Gåsborn, Sjöämberget	c 1728 - 2/6 1788, Färnebo, Nyhyttehöjd.				
d 19/12 1883	Kristinehamn, Fältback.	d 20/12 1834, Lungsund, Högåsen	Jansdotter, Katarina				
Bjurtjärn, Dalåsen	g 4/11 1824, Lungs.	4	9	c 1736 - 26/2 1785, Färnebo, Nyhyttehöjd.			
g 7/7 1858	Nilsdotter	Andersson, Nils. Brukstorpare	Andersson, Anders. Brukstorpare	Gunmarsson, Anders. Kyrkvakt	1702, Lungsund - 1753, Lungsund		
Bjurtjärn	Stina	f 2/1 1761, Lungsund, Kulleråsen	7/7 1727, Lungsund - 9/7 1792, Lungs.	Olofsdotter, Sigrd	15/10 1700, Lungsund - 29/5 1773, Lungsund		
Nr 1. ansökare	f 11/11 1801	d 19/11 1804, Lungsund, Kulleråsen	Andersdotter, Katarina (Kajsa)	Olofsson, Anders	28/8 1700, Lungsund - 11/8 1771, Lungsund		
Lindquist	g 21/10 1787, Kroppa	10	16/4 1734, Lungsund - 26/5 1802, Lung.	Persdotter, Stina	1699 - 5/8 1764, Lungsund, Kulleråsen		
Axel	Lungsund, Kulleråsen	Karlsdotter, Kerstin	Matsson, Karl	Johansson, Mats	c 1670 - 27/3 1753, Bjurtjärn, Bokärr		
Hemmansägare, smed	d 27/10 1841	f 29/10 1763, Kroppa, Baggtorpet	27/10 1722, Bjurtjärn - 1787, Kroppa	Persdotter, Kerstin	f 1688, Karlskoga(T), Spjutberg		
f 17/8 1880	Varnum, Drevstadstorp	d 18/2 1826, Lungsund, Kulleråsen	Jonsdotter, Ellika	Hallorsson, Jon. Bergsman	c 1675, Bjurtjärn - 24/3 1763, Bjurtjärn		
Bjurtjärn, Dalåsen	5	11	28/3 1722, Bjurtjärn - 8/9 1803, Kroppa	Larsdotter, Ellika	c 1672, Bjurtjärn - 23/4 1742, Bjurtjärn		
d 4/2 1966	Larsson	Larsson, Lars. Arbetskarl, torpare					
Ö Fågelvik, Bregården	Petter	f 2/9 1784, Karlskoga(T), Stockf:torp					
g 18/1 1908	f 10/6 1810	d 29/9 1853, Grythyttan(T), Torrbo	Nilsdotter, Lisen	Nilsson, Nils	1722, Karlskoga(T) - 30/11 1786, Karlskoga(T)		
Nyed	Karlskoga(T), Kärne Ö	g 11/6 1810, Karlskoga(T)	12	Matsdotter, Stina	c 1725 - 20/1 1807, Karlskoga(T), Stockforsen		
Rudkvist	d 25/4 1887	Persdotter, Lisa	Eriksson, Peter. Masmästare	Eriksson, Erik. Uppsättare	19/1 1701, Bjurtjärn - 1768, Bjurtjärn		
Alma	Karlskoga(T), Silverhytt	f 24/2 1786, Bjurtjärn	18/7 1746, Bjurtjärn - 27/7 1810, Bjurtj.	Andersdotter, Britta	11/7 1711, Bjurtjärn - 1/4 1770, Bjurtjärn		
f 10/3 1882, Nyed	g 4/12 1836, Karlsk.	d 5/4 1833, Grythyttan(T), Torrbo	Nilsdotter, Lisa				
Nr 3. mor	Nilsdotter	g 4/12 1836, Karlsk.	13				
Petersdotter	Anna	Nilsson, Nils. Torpare	Andersson, Nils. Sockenskomakare	Nilsson, Anders. Uppsättare	c 1711, Holmedal - 1753, Grythyttan(T)		
Lisa Charlotta	f 8/3 1805	f 19/2 1768, Grythyttan(T), Limming.	12/6 1734, Grythyttan(T) - 1773, Gryth.	Eriksdotter, Kerstin	22/4 1705, Grythyttan(T) - 12/2 1773, Gryth.		
f 7/7 1837	Grythyttan(T), Jungfrubc	d 6/3 1837, Karlskoga(T), Kedjeåsen	Olofsdotter, Maria				
Karlskoga(T), Kedjeåsen	d 15/5 1883	g 4/12 1791, Karlskoga(T)	14				
d 28/11 1918	Karlskoga(T), Silverhytt	f 10/7 1762, Bjurtjärn, Vallmo	Eriksson, Arvid				
Degerfors(T)	Karlskoga(T), Silverhytt	d 12/3 1830, Karlskoga(T), Kedjeå.	c 1734 - 25/10 1806, Karlskoga(T)	Olofsson, Olof	2/2 1714, Bjurtjärn - 18/10 1778, Bjurtjärn		
25/10 2009		7	15	Olofsdotter, Maria	25/3 1714, Bjurtjärn - 5/10 1763, Bjurtjärn		

Släktforskningens dag 2010

Arkivcentrum, Karlstad, 20:e mars, kl. 10 - 15

Vem tror du att du är?

Källor och arkiv till din historia

FÖRELÄSNINGAR (Edbergssalen)

10.00 – 10.15	Hundra år med Folkbokföringen	Värmlandsarkiv, Folkbokföringen
10.30 – 11.30	Oäkta barn	Gull-May Lindström
12.00 – 13.00	Information om Arkiv Digital	Niklas Hertzman
13.30 – 14.30	Information om DIS och Gensline	Brage Lundström och Jan Eurenus

FORSKARSALEN

- ❖ Släktforskarföreningen svarar på frågor och hjälper till med släktforskning
- ❖ Folkbokföringen svarar på frågor om folkbokföringsmaterialet efter 1895
- ❖ Bokbord med föreningens böcker, register och CD-skivor

UTSTÄLLNINGAR

- ❖ Sverige Amerika Centret
- ❖ Landstingsarkivet i Värmland
- ❖ Kommunarkivet i Karlstad
- ❖ Folkrorelsernas arkiv för Värmland
- ❖ Släkt- och bygdelitteratur

DEMONSTRATION

Hjärt- och lungräddning

Kerstin Erlandsson, sjukvårdslärare
(lilla konferensrummet plan 3)

CAFÉ ALMQUIST

7:e våningen

Försäljning av kaffe, te, dricka och smörgås
öppet 10.00 – 14.30

Arrangörer:

Värmlands släktforskarförening www.genealogi.se/varmland

Arkivcentrum www.arkivcentrumvarmland.se